

·POŠTNINA ·PLAČANA ·V ·GOTOVINI ·

BOGOLJUB



1 9 3 0
F E B R U A R

Koledar Apostolstva molitve za februar 1930.

Glavni mesečni namen, blag. od sv. Očeta: Spoštovanje in posvečevanje sv. zakona.

Misijonski mesečni namen, blagoslovljen od sv. Očeta:

Katoliške šole v misijonih.

Mesečni zavetnik: Sv. Matija (24.)

| Dnevi | Godovi | Posebni dnevni nameni | Vedno češčenje sv. R. T. | | |
|-------|---------|-----------------------|------------------------------------|----------------|------------------|
| | | | Ljublj. šk. | Lavant. šk. | |
| 1 | Sobota | Ignacij š. m. | Zedve naših škofov | Ljublj. franč. | Celje š. ss. |
| 2 | Nedelja | 4. p. r. G. Sveč. | Odločnost naših mož | Vrabcje | Pečovce |
| 3 | Poned. | Blaž š. | Neozdravljivo bolni | Trboje | Zalcec |
| 4 | Torek | Veronika d. | Ženini in neveste | Begunje p. L. | Gotovlje |
| 5 | Sreda | Agata | Naša mladina | Koroška Bela | Teharje |
| 6 | Četrtek | Doroteja d. m. | Ljudski misijoni | Sela p. Šum. | „ |
| 7 | Petek | Romuald op. | Posvečenje družin | Kočev. Reka | „ |
| 8 | Sobota | Janez Mala s. | Brezposelni | Hotedršica | Ortize |
| 9 | Nedelja | 5 p. r. G. Ciril Al. | Katoliška akcija | Mirna | „ |
| 10 | Poned. | Školestika | Zaupanje v Boga | Ljublj. Licht. | S. Peter Ld. |
| 11 | Torek | Lurška M. B. | Češčenje Matere božje | Trstenik | Galicija |
| 12 | Sreda | 7. ustan. servitov | Odobritelv božje kazni | Zabnica | Polzela |
| 13 | Četrtek | Katarina R. | Vse priporočene zadeve | Hotič | „ |
| 14 | Petek | Valentia š. m. | Ljubezen do sv. Cerkve | Radovljica | Kozje |
| 15 | Sobota | Favstin | izobraženci | Bela cerkev | „ |
| 16 | Nedelja | 1. predp. | Izvrševanje verskih dolžnosti | Zallog | Sv. Peter S. g. |
| 17 | Poned. | Donat | Odprava preklinjanja | Zavratec | „ |
| 18 | Torek | Simeon š. m. | Naši delavci v Belgiji in Franciji | Idrija | Podsreda |
| 19 | Sreda | Julijan m. | Duhovne vaje | Duple | „ |
| 20 | Četrtek | Elvertij š. | Indijski in kitajski misijoni | Leše | Podčetrtek |
| 21 | Petek | Feliks | Dobri časopis | Banjaloča | „ |
| 22 | Sobota | Stol s. Petra v A. | Sv. Oče | Št. Vid p. B. | Sv. Vid n. P. |
| 23 | Nedelja | 2. predp. Peter D | Duhovniki in bogo-lovci | Kolovrat | „ |
| 24 | Poned. | Matija op. (m. z.) | Aposlotska gorečnost | Vavta vas | S. Marjeta p. P. |
| 25 | Torek | Valburga d. | Zapuščeni in prezirani | Trnovo Kr. | Olimlje |
| 26 | Sreda | Marjeta Kort. | Ljubezen do sovražnikov | Siap | Dobje |
| 27 | Četrtek | Gabriel Ž. M. b. | Redovniški poklic | Razdrto | Pišlanj |
| 28 | Petek | Roman op. | Državnikl. Umrlj | Preloka | „ |

ZAHVALE.

Ložar Justina se zahvaljuje presv. Srcu J., sv. Antonu P. in dušam in vicah za večkratno uslišanje v važnih zadevah. — Vorsič Marija se zahvaljuje presv. Srcu J. in M., Mariji Pom., sv. Antonu za čudovito pomoč in odvrnitev nesreč pri živini. — Ter. Vidrih se zahvaljuje sv. Srcu J. in sv. Mali Cvetki za tri uslišane prošnje. — R. K. (Črešnjavec) se zahvaljuje presv. Srcu J. in M., sv. Tereziji Det. J. za večkratno izboljšanje živčne bolezni, sv. Antonu in 14 pomočnikom za zdravje pri živini. — Š. M. iz Semiča se zahvaljuje sv. Jožefu za uslišanje v dušnih in telesnih zadevah. — T. K. se javno zahvaljuje Mariji Pomočnici kristjanov in sv. Mali Cvetki za ozdravljenje brata v težki bolezni. — Ivana Križnar se zahvaljuje Materi božji, sv. Jožefu in sv. Tereziji Det. J. za ozdravljenje po hudi bolezni. — F. Mar. se zahvaljuje sv. Antonu Pad. za uslišano prošnjo. — M. družbenka A. C. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, M. b. Sveto-gorski in sv. Mali Cvetki za izboljšanje zdravja, obenem se priporoča v molitev za dosego redovniškega poklica.

Manca Kalan iz Ljubljane se zahvaljuje Mariji Pomočnici na Brezjah in sv. Tereziji Det. J., da sta ji izprosilii zdravje brez operacije.

PROŠNJE.

Božjemu Srcu J. in presv. Srcu M., sv. Antonu in sv. Tereziji Det. J. ter molitvi dobrih vernikov bođi priporočen sin J. G., da bi se zopet Boga okdenil. — F. Marija se priporoča v molitev. — Družbenica priporoča presv. Srcu J. in M., sv. Tereziji Det. J. in sv. Antonu spreobrnjenje svojega očeta in prosi za mir v hiši. — A. J., Moste, se priporoča žal. M. b. v stanovanjskih zadevah, sv. Tereziji Det. J. za zdravje mame in svetemu Antonu v težkem položaju. — Neimenovana se priporoča Materi b. na Brezjah in vsem svetnikom pa tudi molitvi bralcev B., za odvrnjenje nesreče v družini. — Mati priporoča molitvi svojega sina za pravo pamet in za razsvetljenje. — J. B. S. priporoča neko osebo presv. Srcu J. in M. ter sv. Tereziji Det. J. za spreobrnjenje, in svojega nečaka, da bi začel drugače živeti in zadobil dušni mir. — K. W. se priporoča Mar. T. Ledohovski, Mariji Dobrega sveta, sv. Duhu, sv. Mali Cvetki, sv. Jožefu in vsem svetnikom za zdravje na duši in telesu. — H. K. se prip. presv. Srcu J. in M., sv. Jožefu, sv. Antonu, sv. Tereziji Det. J., škofu Slomšku in vsem sv. za pomoč v silni stiski. — M. K. se prip. presv. Srcu J. in sv. Antonu za rešitev in vel. stiske in po prest. za stanov. v dobrem.

P * O * M * A
K * * * * *
* J * E * Z *



R * I * J * I
* * * * *
* V * I * V *

FEBRUAR

XXVIII. LETNIK

1930

Zdrava, o nebes Kraljica!

Dr. Fr. Jaklič.

Duhovniki in vse redovne osebe, ki molijo duhovne dnevnicke (brevir), vpletajo vsak dan dvakrat slavospev na Marijo Devico vanje. V samostanih, kjer te duhovne dnevnicke pojejo, je tistikrat še posebno pristrčen trenutek: vsa redovna družina se zazre v Marijin kip ali v Marijino podobo; njih duše, utrjene v samoodpovedi, se ob misli na nebeško Mater toplo raznežijo in ji zapojejo otroško vdan pozdrav.

Tudi naše ljudstvo pozna teh petero slavospevov, ki se menjavajo s cerkvenim letom, saj jih duhovnik vselej vstavi med molitve po lavretanskih litanijah. In od svečnice pa do velikega četrтка je na vrsti Marijin slavospev »Zdrava, o nebes Kraljica!« Pravi dragulj iz pesništva o Mariji je to, kratek, vsebinsko poln in obenem pristrčen, pa brez zemskočutne primesi, ki se tako rada pridruži pesmim o Mariji. Štiri dele ima ta hvalnica nebeske Gospe: najprej jo v sedmih vrsticah proslavljamo, potem se prav kratko priporočimo njeni priprošnji, malo se ji v dveh vrsticah ponudimo, da bomo širili njeno slavo in njeno kraljestvo, naposled se izlije ta spev v kratko molitev do nje.

*

I. Zdrava, o nebes Kraljica! Zares je Marija kraljica. Vse je kraljevsko na njej: rod Davidov, njeno telo in njena duša; posebno pa je postala kraljica ob strani svojega Sina, ki je Kralj nebes in zemlje ter je tudi njo, svojo mater, po njenem vnebovzetju v nebesih kronal, kakor molimo v 5. skrivnosti častitljivega dela v rožnem vencu. In kako daleč sega Marijino kraljestvo? Brezmejno je, kakor tudi kraljestvo njenega sina

Jezusa nima meje; ves vidni in nevidni, tvarni in duhovni svet obsega.

V slavospevu pa Marijo najprej pozdravimo kot kraljico nebes. Ogromna je ta njena vladavina, veličastne in čudovite stvari nam pripovedujejo zvezdoznanci o tem Marijinem kraljestvu: o nebesnih telesih, katera naš v noči ljubko pozdravljajo kot majhne, žareče iskrice, v resnici so pa ogromna v svojih obsegih ter strašna v svojih razdaljah, da bi solčna luč, ki prebrzi v eni sekundi celih 300 tisoč kilometrov, rabila dolge tisoče let, da bi prihitela od ene zvezde do druge; zvezdoznanci nam govorijo o strašnih histrostih, s katerimi se ti nebeški orjaki sučejo v najrazličnejših črtah in se previdno umikajo eden drugemu, ker bi nepravilna pot že enega samega zmotila in uničila ravnotežje vseмира. In sredi teh hitečih in srečujočih se milijonov zvezd in ozvezdij stoji Prečista ter sprejema slavo, katero ji pojejo ti nebesni velikani, ker ona je Bogorodica, katere podoba je blestela Stvarniku že tudi takrat pred očmi, ko je s samo svojo besedo klical zvezde in ozvezdja v bivanje in gibanje.

Zdrava torej, o nebes Kraljica!

Zdrava, angelov Gospa! Še vse lepše Marijino kraljestvo pa nam postavi ta njen pozdrav pred oči. Vsako, še tako preprosto živo bitje je neskončno vzvišeno nad mrtvo snovjo. Kako so torej vzvišeni nad zvezdami nebeški čisti duhovi! Sleherni od njih je duhovna lepota in moč in življenje zase, njih milijarde so torej v vsej svoji raznolikosti in pestrosti dostojni odsev božje narave. A tudi najvišji od njih se z brezmejnimi spoštovanjem klanjajo pred Deklico iz Galileje, pred Ženo, ki je s svojim Sinom strla car-

stvo duhov teme in greha ter je z Njim zavladała tudi nad vsem duhovnim svetom, prelestnim že v svoji naravni in še bolj v nadnaravni lepoti. Ko ji je njih zastopnik Gabriel izrekel besede: »Zdrava, polna milosti, Gospod s teboj!« in ko je ona odgovorila z »Zgódi se mi!« — je zavladała med njih milijoni in milijardami neizrekljivo veselje, ker Kraljico so dobili tisti hip.

Zdrava korenina; zdrava vrata,
iz katerih svetu luč je prisijala!

V teh dveh stihih je pa povedan vzrok, zakaj je Marija Kraljica nebes in angelov in vsega ostalega stvarstva. Njeno božje materinstvo je ta vzrok. Ona je dala Bogočloveku človeško naravo, ona je torej k o r e n i n a, napovedana po preroku Izaiji, iz katere je pognala mladika — Kristus. Marijin sin je pa obenem Bog; v svojem deviškem porodu nam ga je dala. Po njej nam je zasijal oni, o katerem pravimo v nicejsko-carigrajski veroizpovedi, da je »Luč od Luči«; v temo zmot in zablod nam je zasvetil.

Nadaljne tri vrstice proslavljajo Marijino notranjo lepoto in bogastvo, katero ji je podaril Gospod, da je postala vredna in dostojna svoje vzvišene naloge božjega materinstva.

O veseli se, Devica slavna,
nad vse krasna;
bodi zdrava, o prelepa!

Njena brezmadežnost v spočetju nam pri teh besedah stopi pred oči; njena preobilica milosti in izrednih darov; njeno devištvo, katerega ni uničila sreča božjega materinstva, ampak ga je še toliko bolj olepšala, da je Marija postala ono čudovito bitje, ki drži v eni roki beli cvet lilije, v drugi pa skrivnostno rdečo rožo materinstva. Nebo in zemlja, človeštvo in Bog sta se v njej srečala in iznova vzljubila. O prelepa in nadvse krasna v nadnaravnem sijaju, tisočkrat pozdravljena!

II. Kadar pa obstoji berač pred bleiskom bogastva in kadar se zagleda zločinec v lepoto nedolžne duše, se oba še tem bolj živo zavesta svoje bede in nevrednosti. Podobna grenka misel tudi nas prevzame, ko se zamislimo v Marijino vzvišenost in srečo; vse naše uboštvo, naša nesreča, naše zablode nam stopijo živo v zavest; mrak žalosti nam tesno ovije dušo.

Kakor pa je človeku, ko mu skozi večerni mrak mehko zazvoni Zdravo Mari-

jo, tako se nam v slavospevu duša naenkrat ogreje ob misli: ta Kraljica nebes in zemlje, ta Gospa angelov, ta skrivnostna Bogorodica je obenem tudi moja Mati! O vesela blagovest, kolikim je bila v oporo in tolažbo v najtežjih dneh!

Materi pa ni treba dosti pripovedovati, saj vidi in pozna otrokovo nesrečo, stisko in uboštvo. En sam vzdih, en sam pogled je dovolj za njeno ljubeče, sočutno in dobrotno srce. Tako se pa tudi v tem Marijinem slavospevu z enim samim, kratkim stavkom obrnemo k njej po pomoč, naše srce ji dahne en sam vzdih:

Prosi za nas Kristusa! Saj vemo, da je res, kar je o njej zapisal Dante:

»Ne le, kdor k tebi pribeži v dobroti
pomagaš svoji mu; o mnogokrat
mu že kar sama prihitiš naproti.
Ti dobrotljiva, usmiljena si Mati.«

III. Sedaj pa prideta dva stiha, v katerih naše srce vzvalovi v ljubezni do nebeške Matere. Njeni trubadurji bi radi bili, ki bi ji peli hvalo in slavo; še več — njeni bojevniki želimo postati, ki bi se ji pridružili v ljuti borbi zoper satana, ki se s svojimi tovariši in s svojimi pomočniki upira mili vladi Kristusa in njegove Matere. Navdušeno ji zakličemo: »Dovoli, naj te hvalim, o sveta Devica. In daj mi moč zoper sovražnike tvoje!«

Koliko pesmi se je že zapelo ženstvu na čas! Pa koliko jih je med njimi, ki so prav za prav nečuvvena poniževanja njih časti in ki se kruto in sebično rogaajo vsej plemeniti vzvišenosti in dobroti ženske duše! Pravijo, da so izlivi ljubezni, pa so le tuljenje volkov po mesu belih ovac. Kdor je pa pravi trubadur prečiste Device, in čigar srce njej poje slavospeve, naj so še tako kratki vzdihji preproste duše, ta bo znal tudi v vsem ostalem ženstvu videti Marijine sestre in bo znal vedno plemenito misliti in nastopati do njih. Kako vse lepše bi bilo potem na svetu!

In ko poprosimo Marijo za pomoč v borbi zoper njene sovražnike, mora srce vsakega kongreganista in vsake kongreganistinje objeti tiha, pristrčna radost ob zavesti, da se je pridružil izbrani četi pod zastavo nebeške Kraljice. Kako veliko-dušno jim bo vračala!

IV. V molitvi, v katero izzveni Marijin slavospev, se pa še enkrat ozremo na Boga, o čigar dobroti nam je Jezus toliko povedal; potem na Marijo, svojo

dobro Mater, in pa na lastne grehe ter slabosti, ki nam grozijo z novimi padci. Iz globine naše duše se iztrga kratka, pa še tem bolj vroča prošnja do morske zvezde Marije: »Podeli nam, milostljivi Bog, pomoč v naši slabosti, da, ki obhajamo spomin svete božje Porodnice, s pomočjo njene priprošnje od svojih grehov vstanemo.« Duhovno bi se radi ob njej prerodili.

*

Ruski menihi na sveti gori Atos na posebno ganljiv način počastijo Bogorodico. Trije njihovi duhovniki s samostanskim predstojnikom vred ji zapojejo v belih prazničnih oblekah slavospev. Vedno bolj navdušeno in glasno je njih petje; tudi zbor se oglašča. Naenkrat pa začne

plavati iz višave k njim Marijina podoba, naslikana na lahni zlati svili. Ustavi se in zlati solnčni žarki najprej mehko pobožajo in poljubijo sliko Prečiste ter nežne čipke, s katerim je slika spodaj obrobljena; nato pa se ji približajo menihi ter po vrsti poljubijo sveto podobo, ki se potem še za par hipov pomudi med njimi, nato pa zopet neslišno splava v višavo. Zbor ji v slovo še enkrat zapoje starodavni spev: »Raduj se, radost naša, pokrij nas pred vsakim zlom s svojim častitljivim ogrinjalom!«

Mati je prišla obiskat svoje zveste sinove.

Tudi nas nevidno obišče, kadar pobožno mislimo nanjo, kadar molimo k njej, kadar kaj storimo v njeno čast. Ali niso res lepi in srečni tisti hipi, ko nas Mati obišče?

Vpeljevanje.

Dr. Jože Pogačnik.

Obred vpeljevanja je spomin na Marijino pot v tempelj štirideset dni po deviškem porodu. Ni zapovedano, da mora mati k vpeljevanju, a cerkveni obrednik pravi, da je to pobožna in hvalevredna navada. Njen namen je, kakor pravi dalje, da se zakonska mati Božju zahvali za svoje zdravje in prejme od duhovnika v imenu Cerkve poseben blagoslov. Mati, ki gre k vpeljevanju, posnema veliko Mater-vzornico, Marijo. Marija je šla v tempelj, dasi ni bila dolžna — krščanska mati gre v cerkev, čeprav ni zapovedano; Marijin Sin je bil kakor vsi izraelski prvorojenci božja last — vsak krščeni otrok je po sv. krstu Božju in njegovi službi posvečen; Marija je darovala svojega Sina večnemu Gospodu — tudi krščanska mati mu pri vpeljevanju daruje svojega otroka, kakor jo uči tudi prižgana sveča v njenih rokah.

V naših krajih imamo lepo navado, da mati ne gre nikamor od hiše, dokler ni bila pri vpeljevanju. Ta običaj je živa priča globoke vere naših prednikov in je obenem zelo pomenljiv; zato ga ohranimo kakor dragoceno versko pobožnost! Kakor je namreč v vsem našem življenju prvo — Bog, in je vse človeško prizadevanje brezuspešno, ako je ne spremlja božji blagoslov: tako je prav, da vodi mater prva pot od doma v cerkev in je njeno prvo opravilo zunaj hiše prošnja za božji blagoslov. Da bi se pa kje razvila iz tega prazna vera, češ, nesreča se bo oglasila pri hiši, če se mati ne drži te navade, za

to je naše ljudstvo že dovolj izobraženo: dobro ve, da je vpeljevanje le pomenljiv, lep obred.

Da pa bodo hodile matere z večjo duhovno koristjo k vpeljevanju, da se ga oklenejo z večjo iskrenostjo, naj ves obred vpeljevanja razložimo! Koliko več pobožnosti, blagoslova in tudi ljubezni do tega obreda bo v srcih mater, če bodo dobro poučene, kakšen pomen ima vpeljevanje in na kaj tu predvsem mislijo.

Mati pride do cerkve in poklekne z gorečo svečo v levi roki na cerkveni prag. V stari zavezi je potrebovala mati najprej očiščenja. Ker se namreč prav po spočetju množi izvirni greh, zato je izraelska postava zapovedovala očiščenje. S tem je bila mati opomnjena, da je treba odpustjenja grehov njej, otroku in vsem ljudem. Kakor se je prišla torej Izraelka v tempelj očiščevati, in je tam pokleknila pri vhodu v predvor za ženske, kjer jo je sprejel duhovnik, molil nad njo in jo blagoslovil: tako tudi krščanska mati poklekne pred cerkvijo, da pride duhovnik in jo sprejme ter blagoslovi. Najlepše je seveda, da mati prinese tudi otroka s seboj, kakor je Marija prinesla svojega Sina v tempelj. Goreča sveča, ki jo mati drži v roki, je znak darovanja in čiste ljubezni, ter pomeni, da daruje mati sebe in zlasti otroka ljubemu Božju.

Zdaj pride duhovnik v beli štoli, kar je znamenje veselja, se ustavi pred ma-

terjo in jo poškropi najprej z blagoslovljeno vodo. To je prvi blagoslov verni materi. Ali ni to velika ljubezen Cerkev do matere, da jo sprejme že na cerkvenih vratih s svojim blagoslovom. Še preden stopi mati v cerkev, ji prihiti nasproti duhovnik, da blagoslovi njen prihod.

Nato duhovnik prosi najprej božje pomoči z besedami: »Naša pomoč je v imenu Gospodovem, ki je ustvaril nebo in zemljo.« Cerkev vsa blagoslavljanja začena s to prošnjo, ker se zaveda, da nas more le božja pomoč krepiti pri molitvi, da jo bomo opravili po Očetovi volji.

Nato stoje pred klečečo materjo moli prelepi psalm 23. To je bogonavdihnjena sprevodna pesem. Nekdaj so peli judovski pevski zbori, ko so prenašali v slovesni procesiji skrinjo zaveze na goro Sion. Kakor so jo torej nekdanj peli ob vhodu v tempelj, tako jo moli tudi danes Cerkev, ko mati vstopa v hišo božjo. Misli, ki jih ta sveta hvalnica vzbuja v maternem srcu, so te-le:

1. Vse je ustvaril Bog, vso zemljo in vse, kar je na njej; zato naj se vsaka mati dobro zaveda, da je otrok božji dar.

2. Kdor hoče vstopiti v svetišče, mora biti čist, čisto mora biti njegovo srce, njegove besede in dejanja. Svet naj bo vsak na svetem kraju — zato naj vsaka mati pri vpeljevanju skrbi za čisto vest; saj poklekne v najsvetejši prostor, pred oltar, tam pa je treba svetosti. Zato naj vsaka mati, ko pred cerkvijo čaka na duhovnika, obudi popolno kesanje, da dobi tem več milosti.

3. Šele tisti, ki so brez greha, so pravo božje ljudstvo, šele njim da božje usmiljenje obilni blagoslov. O materah s čistim srcem govori antifona, ki jo moli duhovnik na koncu psalma: »Ta bo prejela blagodar od Gospoda in usmiljenje od Boga, svojega Odrešenika, tak je namreč rod njih, ki iščejo Gospoda.«

Zdaj duhovnik »vpelje« mater v cerkev: v desnico ji da konec štole, da poljubi vvezeni križec na njej, in govori med tem: »Vstopi v svetišče božje in počasti Sina preblazene Device Marije, ki te je blagoslovil z otrokom.« Tako spominja mater na Marijin vhod v tempelj in jo povabi k njenemu Sinu Jezusu, ki prebiva v cerkvi.

Tako gresta zdaj po cerkvi do glavnega oltarja, kjer mati poklekne na oltarno stopnico in nekaj časa tiho moli. Obrednik naroča, naj se zdaj mati Bogu zahvali za vse prejete dobrote, predvsem za otroka in ohranjeno zdravje. Nato stopi du-

hovnik na vrh oltarnih stopnic in obrnjen h klečeči materi moli izmenjaje s strežnikom, naj Bog še nadalje ohrani materi dušno in telesno zdravje, ji povsod pomaga in jo varuje vsega hudega. S svojimi prošnjami se obrne k vsaki božji osebi posebej in jih prosi usmiljenja za krščansko mater:

»Gospod, usmili se! Kristus, usmili se! Gospod, usmili se! Oče naš...

Gospod, reši svojo služabnico! Glej, v tebe zaupa, moj Bog!

Gospod, pošlji ji pomoč iz svetišča in varuj jo s Siona!

Sovražnik naj nič ne opravi pri njej in hudobnež naj ji več ne škoduje!

Gospod, usliši mojo molitev! In moje klicanje naj pride k tebi!

Gospod z vami! In s tvojim duhom!

Molimo! Vsemogočni, večni Bog, s porodom preblazene Device Marije si spremenil bolečine vernih mater v veselje. Zato se ozri ljubeznivo na to svojo služabnico, ki se je z veseljem prišla zahvaljevati v tvoje svetišče. Zaradi zaslužnja in priprošnje preblazene Marije naj po svoji smrti pride s svojim otrokom vred v večno blaženo veselje! Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.»

S tem postane materin prihod v cerkev predpodoba njenega prihoda v večno svetišče, spominja jo na zadnjo skrivnost našega življenja, ko prestopimo prag večnosti. Srečen prehod v drugi svet naj pa materi izprosi Deva-Mati, katero posnema pri vpeljevanju. Odkar je Marija svetu rodila Odrešenika, ki v svetem krstu očisti mlade dušice in jih posveti božji službi, od tedaj, pravi lepa molitev, je postal materni poklic veliko lepši in radostnejši. Lepo je namreč roditi otroke za Boga in njegovo službo, lepo je dati življenje tistemu, ki postane pri sv. krstu tudi božji otrok. Zato je velika razlika med rojstvom v krščanski in nekrščanski družini: v krščanstvu postane bridki materni poklic sladek. Tako pojmuje Cerkev materinstvo. Dovolj globoko, nadnaravno, ne po človeško, ampak v luči božjega razodetja.

Slednjič duhovnik mater še enkrat poškropi z blagoslovljeno vodo in govori: »Mir in blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride nad te in ostane vedno s teboj! Amen.«

Kakor vedno, tako tudi tu odpušča Cerkev svoje ude z blagoslovom. Kakor skrbna mati hoče vedno čuvati nad svojimi. Celo kadar žive sami zase in za svoj poklic, še tedaj naj jih po njeni prošnji čuva božja ljubezen.

Poživniki.

And. Orehek.

I.

Buščajev Tone je prišel k Marjančnim za zeta. Ni prinesel kaj prida tisočakov, toda bil je izučen mizar, priden in pošten fant, član dobrepoljske mladeniške Marijine družbe.

»Ali naj fantom kaj dam, če pridejo Katrici zapet?« je vprašal na ženitovanjski večer svojo taščo, pobožno Marjančno mater.

»I seveda, nekaj bomo morali dati. Okoli naše hiše ne bodo lajali.«

Marsikod po Dolenjskem je ob ženitovanjih navada, da pridejo pozno zvečer fantje iz domače in okoliških vasi nevesti zapet slovo od dekliskega stanu. Poročeni par in svatje jim stopijo naproti s prižganimi svečami, noseč na krožnikih krofe, ocvrte piške, potice in druge dobrote. Ženin se jim zahvali za počeščenje in jih povabi v sorodno hišo v domači vasi, da se tam po svoje veselijo. — Do sem bi bila navada lepa. Prítaknejo pa se kaj rade okoliščine, ki jo napravijo grdo in pametnim ljudem zoprno. Najčešče fantje niso zadovoljni le s postrežbo, ki jim jo nakloni ženin, ampak zahtevajo še nagrado v denarju. Ta se odmerja po višini dote ženinove ali nevestine. Pri bogatejših hišah postanejo ti zneski občutno visoki. Če se ženin brani plačati tako veliko vsoto, se fantovski poglavar šaljivo, včasih pa tudi z grobo besedo z njim pregovarja ter na dolgo in široko mešeti, koliko bi dobil. Že to prerekanje vpričo množice svatov, fantov in radoznalih sovaščanov je mučno, umazano, izobraženemu človeku naravnost gnusno. Mladi svet ne premisli, da je za nastopajočega gospodarja, ki prevzema zadolženo in obremenjeno, akotudi morda veliko kmetijo, huda reč, če mora pravzaprav za prazen nič šteti par tisočakov. Če se fantje in ženin ne morejo zediniti, ali če ženin kratko odbije vsako odškodnino v denarju, začno fantje posnemati pasji lajež, v veliko nevoljo svatov lajajo okoli hiše po cele ure in ne samo na ženitovanjski večer, ampak še tedne in tedne, dokler se stvar ne pozabi. To je pravo nasilje. Še celo tako pobožna in varčna ter v vsakem oziru zgledna žena, kakor je Marjančna mati, je raje s težkim srcem dovolila, da je zet dal fantom 200 dinarjev, kakor da bi morala poslušati

strahotni in sramotni lajež okoli domače hiše. V tem laježu je nekaj tako sirovega, da se človek čudi, kako je tolika brezsrčnost, neolikanost in dušna neotesanost pri sicer dobrih fantih mogoča. Gola jeza in maščevalnost, pa zakaj? Iz užaljene požrečnosti, brez premiselka, ali ženin more dati ali ne. Ves ta denar namreč zapijejo. Pri premožnejših porokah, kjer je ženim radodaren ali lahkomiseln, použijejo naravnost ogromne množine alkohola. Snide se jih na določen večer v določeni gostilni po 30 in še več, vmes drobiž od 15. do 17. leta. Koliko prilike za greh! Naravnost razdejanje za nedolžna fantovska srca! Seveda so ti fantički sinovi bolj lahkih staršev, pametni starši ne puščajo svojih otrok zraven. Kaj koristi postava, da se mladostnikom izpod 18. leta ne sme dajati alkoholnih pijač? Kdo se je drži, kdo se je boji? Gostilničarju je glavna skrb dobiček in promet, mar mu je vsega drugega. Mar mu je vesti, greha, mar mu je, če se kvarijo nedolžna srca! Ko bi vsaj starejši fantje imeli toliko čuta odgovornosti, da bi tak drobiž zapodili domov!

Tedanji voditelj fantovske Marijine družbe, gospod kaplan Gašper, je uvidel, da je treba nekaj ukreniti, naj velja, kar hoče. Grmel je že neštetokrat pri shodih zoper to razvado, obravnavali so jo pri vsaki odborovi seji, ali pomagalo ni dosti. Razvada je satanova mreža, da vanjo lovi fantovske duše, in satan jo je znal tudi zagovarjati. »To je fantovska stvar, vaška stvar, nihče naj se ne vtika vanjo, sami si jo bomo uredili, kakor bo nam prav.« Tako so vpili po vaseh. Zoper gospoda Gašperja fantje sami sicer niso naperili kopja, ker so ga ljubili, pač pa poživniki.

Kaj je poživnik? Kakšno zmenè je to? Pisatelj Ivan Zorec ga v lepi povesti »Domačija ob Temenici« zelo primerno naziva prisklednika ali zaplečnika, to je človeka, ki ne vpraša, za koga se je jed skuhala, za tvojimi pleči prisede k skledi in začne zajemati, naj ti bo všeč ali ne. V gostilni pije tvoje vino na tvoj račun. Prijazno se ti približa z medenim smehljajem okrog usten; poželjivo gleda v tvoj kozarec, dokler se ga ne usmiliš. Če se ga ne usmiliš, nič zato, poživnik ljubeznivo natoči: »Dobro zdravje, prijatelj.« in že mu splava opojna tekočina po goltancu, ti pa debelo gledaš. Nemara ga v Dobrepo-

ljah in tam okoli zato imenujejo poživnika, ker se rad poživlja na tvoje stroške. Verjetno je tudi tole. Poživnik vestno preiskuje gostilniške mize, če ni morda kak pivce, ki darov kralja Alkohola ne ceni zadosti visoko, v kozarcu kaj pustil, in skrbno použije do slehrne kapljice. To službo opravlja, ko ga nihče ne vidi. Morda odtod njegovo blagozvočno ime. Prijatelj Breznik, visokoučen gospod, bi morda dejal, da bi se po tej tajni službi moral imenovati použivnik, ne pa, kakor ga nazivajo Doprépoljci. Naj že bo, kakor hoče. Poživniki so pijančki iz navade, mešetarji, prekupci, dobrovoljčki, ki piti vsekako bočejo, pa jim manjka drobiža. Na njih se jasno vidi, kako globoko razdere alkohol človekov značaj. Če je kdo brezvesten ali malovesten za eno stvar, je tudi za drugo. Poživniki so oženjeni možički, ki jih družina ne skrbi, samogoltniki, da je le zanje prav, da imajo od pijače omoteno glavo, pa je vse dobro. »Naj se žena ubija z otroki kakor ve in zna.« »Pa zemlja?« »Če je nočejo obdelati, naj stradajo.« »Pa ti? Kdo ti da jesti, ko se lačen privlečeš iz gostilne?« »Kaj? Da bi mi žena še jesti ne dala? Kakšne vere pa si?« Poživnik ima vedno prav. Službe božje jim ni dosti mar. Med sv. mašo, gotovo pa med pridigo ostajajo zunaj cerkve. In vendar so besede božje tako krvavo potrebni! Kako naj se poboljšajo, kako naj začno redno krščansko življenje, ko nikoli nič božjega ne slišijo? In molitev? Ali je tisto naslanjanje na cerkveni in pokopališki zid molitev? Morda ta in oni še nekaj mrmra na paternošter, raztreseno, tjavendan, najbrž s čikom v ustih, s srcem v gostilni. Kje je tu globoka notranja molitev, ki človeka pretrese, prenovi, kakršna edino je Božu všeč? Tako žive iz dneva v dan brez dejanske milosti. Pa kaj bi pri takem dušnem siromaku govorili o dejanski milosti, ko najčešče niti posvečujoče nima. Saj je tako zanemarjanje službe božje smrtno pregrešno. In zgled, ki ga daje oženjen mož fantom in lastnim otrokom? Mesece in mesece živi brez milosti. Gluh je za povabilo cerkve, da bi se okrepčal v zakramentu sv. spovedi in sv. obhajila. Seveda. Spovednik bi zahteval poboljšanje, tega

pa noče. Le enkrat na leto, za velikonočni čas se kradoma približa spovednici, »da bo ženska že vendar enkrat mir dala«. Brez priprave, brez kesanja, brez trdnega sklepa. Od spovednice kar hitro k angelški mizi. »Prosim, da bi šli obhajaj, imam opravke.« Še poprej kakor v petih minutah po sv. obhajilu je zunaj, navadno v gostilni, da božji kruh takoj zalije s kozarčkom žganega, »da bo boljša sapa«. Sapa, ki veje iz tabernaklja, dih svetega zakramenta mu ni všeč. Ubogi Zveličar se v takem srcu ne ve kam dejati in ga ves žalosten zapusti. Če ne že isti dan, še tisti teden je gotovo že zopet pijan in zopet je tam, kjer je bil pred spovedjo. Staro življenje se začne iznova, življenje grehov zoper Sv. Duha: spoznani krščanski resnici se ustavljati, v nespokornosti trdovratno ostati.

In ti duševni siromaki, ti kršeni pogani imajo po gostilnah glavno besedo. Gospodar jih ceni, ker mu seganjajo ljudi skupaj in ustvarjajo pijanske prilike, čeprav ne plačujejo, saj plačajo drugi zanje. Mogočno besedo hočejo imeti tudi med fanti. Mladega sveta je največ po gostilnah, osvojiti si je treba njegovo zaupanje, da bo kaj zastonske pijače. Zenitovanjska darila so posebno ugodne prilike. Takrat se vino razliva, da teče od miz, nihče ne pazi, kdo pije in kolikokrat pije; če fantje ujamejo kako posebno težko ribo, da vsega naenkrat niti zapiti ne morejo, priredijo pijančevanje dve nedelji po vrsti, ej, to so kar medeni tedni za poživnike. Veliko bolj skrbno, kakor fantje sami, pazijo poživniki, koliko je dal ta ali oni ženin, kje bodo denar zapili in kdaj.

Kar nenadoma je ob Buščajevi poroki treščilo med te zlate poživnike in pijanske navade. Kaplan Gašper in odbor mladeniške Marijine družbe so sklenili, naj zanaprej ženitovanjska darila, če jih ženin neprisiljeno, popolnoma svobodno hoče nakloniti fantom, romajo v družbeno blagajno; naročali da bodo s tem denarjem »Bogoljuba«, družbeno glasilo, in druge dobre časopise posameznim članom in skupinam; če kaj ostane, bodo za golobice ali za pirhe poslali revnim družbenikom, ki služijo pri vojakih.

Mladi bahač, ki se noče učiti, bo star brač moral kruha prositi. — Hočeš veselo in srečno živeti, uči se potrpeti. — Kakor drugim posojujemo, tako se nam vračuje. — Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti. — Kdor svojih želj ne premaže, sam sebi smrtno sulico kuje.

— Najsrečnejše ljudi poštenje stori. — Preveč medena potica zobe krha, presladek človek rad ogoljufa. — Dva ključa človek ima: molitev mu odpre nebesa, kletev pa pekel. — Kakor mrtvaških zvonov glas, bo izginil naš spomin. — Največja izguba je izguba svete vere.

Kako je tam?

P. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

»Kako je tam?« — »Kje?« — »I no, kje? V Ameriki!« — »A, v Ameriki? Saj bo res prav, če kaj povem o tej obljubljeni deželi. Škodilo gotovo ne bo, posebno če nekoliko opišem, kako žive in delujejo katoličani v Združenih državah ameriških.«

*

Kako je tam v Ameriki? Dobro, dobro, kako drugače? Saj je dolarjev dovolj. Dežela je to vsemogočnega dolarja, ki je kralj sveta in src. Kako naj ne bo potem dobro? Tam se kar hruška potrese, pa završi doli samih dolarjev. Ali slišite? — Samih dolarjev in sicer toliko, da si jih vsakdo lahko nagrabi kar v košare. Jernačeva Francka je tam komaj tri leta, pa se že z avtomobilom okrog vozi. Kovačev France je tam petnajst let, pa je že skoraj milijonar. Sosedov Jože je tam dvajset let, pa je že skoraj pol Clevelanda njegovega. Zato pravim, dobro je tam, dobro, ljudje božji. Meni verjemite!

Taki-le tja vrženi dokazi motijo in dražijo marsikoga, ki je v zadregi in stiski. Kaj čuda, da potem neprestano sanjajo o neki veliki, veliki sreči, ki čaka ljudi samo v tujini.

»Kako je tam? Kako je v Ameriki?« — »Prav za nič,« odgovarjajo drugi. »Prav za nič! To je kraljestvo, kjer vlada sam Bog-nas-varuj'. Vse je tam za nič. No, kvečjemu dolarček je še dober. Križ je le, da ga tako redko kdo pošlje. In ta dolar je tam 'bog'. Ljudje žive samo za dolar. Bog, vera, duša, cerkev ni tam nič. Tam je vse, kar je višje kot dolar, nepoznano. Koliko jih je, ki so bili poprej dobri, pobožni, v Marijini družbi! V Ameriki pa so postali mrzli za molitev, so se odtujili cerkvi in se vrnili kot brezverci.«

Kaj bomo na vse to rekli?...

Nerad se lotim tega opisovanja. Nevarno je na vse strani za me. Ako ne bom vsega pohvalil, kar ima Amerika, in vsega gotovo ne bom mogel, se bom zameril Američanom in gorje, če se še kdaj vrnem! Če bi pa Ameriko hvalil in samo hvalil, sem pa v nevarnosti, da bodo nevoljni čitatelji tu doma, češ, da jim govorim »po ameriškansko«, to je da pretiravam.

V Ameriki sem bil skoraj 22 let. Zato mislim, da nekoliko že vem, kako je tam. Ker ne mislim iti več tja, nimam vzroka, da bi Ameriko pretirano hvalil.

Vendar pa ne bo škodilo, ako tudi »Bogoljubovi« čitatelji nekoliko izvedo, kako je v tujini. Marsikaj se lahko naučimo od tujcev.

Hkrati se bo pa morda kdo tudi ostrašil pred nepremišljenim izseljevanjem in ostal doma.

Združene države ameriške imajo res prav veliko slabega in grdega; obenem pa marsikaj jako dobrega in lepega. Katoliška Cerkev v Ameriki zadnja leta tako krasno napreduje, da bi lahko služila za zgled vsem drugim deželam.

Naj torej najprej nekoliko izpregovorim o tujini sploh in o tisti »veliki sreči«, ki naše izseljence tako mika, da ne najdejo več miru in pokoja doma.

*

Saj ne veš, kako je meni,
ko medlim na tujih tleh...

Tako poje naša mila slovenska narodna pesmica, ki smo jo v tujini tolikrat in tako radi poslušali, da so nam ob njej solze silile v oči. Kako resnična je ta pesmica, čuti človeško srce še le, ko je v tujini. Doma je le doma. Tujina je pa in bo ostala tujina, mrzla, tuja, odurna, pa naj bo tudi zlata.

In vendar naši ljudje tako silijo z doma. »Le ven, le ven! Le na tuje! Tam je sreča doma! Doma pri nas je ni.«

Ali je res sreča samo v tujini?

O, kako se moti, kdor tako misli! Podoben je otroku, ki hrepeni pri dobri materi samo po mačehi. Mati je mati, in je samo ena. Mačeha, pa če je tudi najboljša, je le mačeha.

V tujini pač utegnejo najti nekateri svojo »srečo«, to je, pridobe si premoženje. Imamo celo slovenske milijonarje v Združenih državah. Toda ali je teh veliko? Morda bi bilo prstov na obeh rokah dovolj, da bi jih naštel.

Pa še ti, ki so se res prikopali do bogastva in premoženja, te »sreče« sami nikdar ne občutijo. Še le njih otroci jo bodo, ki so v tujini rojeni in ne poznajo prelepe slovenske domovine.

Ko sem nekoč obiskal v naši slovenski farmerski naselbini v Willardu države Wisconsin bogatega slovenskega kmeta, mi je s ponosom razkazoval svojo lepo urejeno veliko farmo, moderen hlev s kakimi 40 kravami. Nato nas je peljal v hišo, kjer smo posedli v mehke naslonjače.

»Kako se vam dopade moja farma?« pravi precej samozavestno s poudarkom, ki se je v njem bralo, da se zaveda, kako lepa je.

»Prav lepa je,« mu odgovorim.

»Tudi jaz sem zadovoljen z njo. Vesel sem je. Pa je bilo tudi veliko truda, preden sem jo uredil. Ko sem prišel sem, je bil tukaj gozd. Kako smo se potili, ko smo podirali drevesa,

ko smo iztrebljevali korenine, ko smo spremijali goščavo v polje!»

»No, ste pa toliko bolj ponosni, da ste s svojim delom prišli do blagostanja.«

»Res jel Toda kaj? Poglejte to mojo sivo glavo! Mož je bil res popolnoma siv.« Dobrih petdeset jih imam. Toda preveč sem se gnal. Prav udobno bi sedaj lahko živel, pa...« Mož je povsili svojo glavo žalosten in solze so mu zaigrale v očeh, »... pa umreti bo treba,« je nadaljeval. Prevelik trud se maščuje nad menoj. Prehitro sem se postaral in si najbrže izkopal prerani grob. Otroci, da, če bodo pametni, ti bodo že uživali.«

In mož res ni dolgo več živel.

Poleg tega pa, kako se toži izseljencem po mili domovini. To sem čutil sam posebno o božiču in ob drugih praznikih. Tako nekaka čudna bol teži srce ob takih prilikah. To sem videl pogosto v cerkvi ali v dvorani. Treba je bilo samo omeniti »milo domovino, lepo Slovenijo«, pa so se porosila vsa očesa. Če so v dvorani zapeli kako domačo pesmico, pa enako. Kar nekaj stisne grlo, da človek debelo pogoltne, v očesu se pa pokaže solza.

*

Še žalostnejše slike! Nekateri so našli v tujini res z e m s k o »srečo«; bogati so. Toda drago, zelo drago so plačali to »srečo«: — dali so zanjo svojega Boga, svojo dušo in svojo večnost. Toliko so dirjali za to »srečo«, da so pri tem izgubili v e č n o srečo, svojo vero. O, kaj jim bo pomagala vsa zemška sreča! Nič! »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.« Življenje je tako, tako kratko, večnost pa tako neznansko, neznansko dolga.

Precejšen del izseljencev, ki hite v tujino za »srečo«, pa najdejo le nesrečo, nekateri celo strašno nesrečo, strašen pogin. Koliko naših ljudi je poginilo in še poginja po tujinah v veliki bedi, revščini in nesreči. Na lastna ušesa sem jih čul v Ameriki, ko so nekateri celo Kristofa Kolumba preklinjevali, da je odkril to nesrečno zemljo, ki jih je izpeljala iz domovine. »V solzah bi se utopila, toliko sem jih že prelila v tej nesrečni deželi,« sem slišal tožiti žene.

Ta in oni je šel tja krepak in zdrav kot hrast. Pa se je vrnil kot pohabljenec, zlomljen na duši in na telesu, morda brez noge, brez roke, brez očesa... In vse življenje je uničeno. To »srečo« jim je dala tujina.

Marsikdo je šel tja mlad in zdrav. V nekoliko mesecih je končal svoje mlado življenje v kakem rudniku pod skalami, ali v kaki tovarni med stroji.

Sla je kot mlada dekle, lepa kot roža sredi gredic. Da, šla je, pa ni več sledu za njo. Kje je? Bog ve!

Šel je tja oče. Pustil je doma dobro ženo, mlade črvičke, otročičke, ki so jokali za njim. Pa... kje je danes? Otroci so sirote tu doma, žena vdova pri živem možu, ki je v tujini. Izgubil se je. Vrtnec strasti ga je potegnili za seboj v globine napačnega življenja. Tam ima drugo ženo in druge otročičke. Tiger ne pozabi svojih mladičev, ta človek jih je pa...

In tako se nanizavajo taki in enaki žalostni slučajji kakor posamezni členi strašne verige, ki jih pušča za seboj izseljeniško zlo.

*

Dve tretjini naših izseljencev, t. j. velika večina je pa našla v tujini svojo »srečo« samo v tem, da si z velikim trudom, težkim delom, pridnim varčevanjem in včasih nadčloveškimi žrtvami »delajo« svoje življenje. Godi se jim res morda za kakih pet ali deset odstotkov boljše, kot bi se jim pa tu doma. So malo lepše oblečeni, ker je blago tam ceneje; imajo morda celo kakšen avto; imajo morda celo svoj »havs« — hišo, največkrat leseno; imajo morda kak kosček mesa več na krožniku, kakor so ga, ali bi ga imeli doma. No, to je pa tudi vsa njih »sreča«, katero jim je dala tujina. Toda navadni delavci so, dostikrat sužnji kapitalizma, ki jih smatra samo za stroje. S težkim delom si služijo svoj vsakdanji kruhek, kakor si ga moreš ti tu doma.

Da, tako majhna je razlika danes na splošno v življenju v Ameriki in tu doma, da si dostikrat kar misliti ne morem, da nisem v Ameriki, temveč v Jugoslaviji. Zdi se mi, da imajo celo nekatere vrste družin tu doma boljše in lepše, kakor enake v Ameriki.

N, pr. tu v naši okolici se zidajo hiše in poslopja, ki so veliko udobnejša, kakor ona v Ameriki. Take hiše, kakršne si tu zidajo tudi navadni uradniki in preprosti delavci in na tako soliden način, si more v Ameriki zidati samo kak bogatin. Krasna zunanost hiše, ometana, slikana, umetniško okrašena, cementne okraje okrog hiše, v hiši cementne stopnice, z železno ograjo, parketni tlak po sobah, kaj takega si more dovoliti v Ameriki samo zelo premožen človek. Tam so hiše izvečine lesene. Če so zidane, so neometane, sama opeka zunaj. Kak kamen nad vrati ali nad okni, je ves okrasek zunaj. Pred hišo lesena ograja. V hiši lesene stopnice, tla iz preprostega lesa, pokrite s kakim cenanim linoleumom. Stene nikjer slikane, to bi bil že luksuz, potrata. Zalepljene so, kdor to zmore, z rožastim stenskim papirjem, ki si ga izvečine vsakdo sam kupi in sam nalepi. Take so hiše v Ameriki.

Res so tam nebotičniki, so tudi krasne palače, pa — koliko jih je! Samo bogataši jih imajo.

Res imajo po svojih stanovanjih ljudje okusno opremljene sobe, ker je pač to vse jako poceni in si take reči tudi revnejši človek lahko dovoli.

Zato, ne, ne! Ni v Ameriki drevesa, kjer bi rastle dolarji. Ne zasluži se toliko in tako lahko, kakor si domišljajo naši ljudje tu doma.

Izseljenci v tujini, tudi v Ameriki, se morajo mučiti in trpeti za svoj vsakdanji kruh tako, kakor se morajo tu doma vsi in morda še bolj. Večkrat sem slišal, da mi je kdo rekel: »Ko bi bil doma toliko trpel, toliko varčeval in tako trdo delal, kakor moram tukaj, saj bi bil našel Ameriko, pa še boljše, kakor sem jo tukaj.«

Tudi v Ameriki se delo težko dobi in jih je stalno veliko milijonov brez dela. Poleg tega



Beuronska šola.

Gospodovo darovanje.

Odkar sem doma, sem večkrat čul o tem ali onem Slovencu v Ameriki, kako strašno je bogat. Ker sem ga slučajno poznal in vedel za njegovo silno bogastvo, sem se moral samo pomilovalno zasmejati toliki naivnosti. Mislil sem si, ko bi dotičnik vedel, za kakšnega bogataša ga imajo doma, to bi se smejal.

»Bogate vile« takih slovenskih bogatašev so navadno preproste ameriške lesene hiše. »Velika trgovina«, ki jo baje ima ta ali oni, je navadno kakšna prav skromna »štacunica«. »Bogastvo« je samo v tem, da morda res ne stradajo, in da imajo še kak dolarček na strani za slabe čase ali za bolezen.

je pa vse delo zelo nestalno. Danes delaš, če boš jutri tudi, je veliko vprašanje. Nihče ni nastavljen za stalno, ne uradnik, ne delavec.

Tudi se ne dela redno. Včasih delajo v tednu samo nekaj dni, včasih ves teden nič.

Ameriški delavski zaslužki se zde tukaj doma zelo veliki. Toda veliki so pa samo, ako se spremene v dinarje. Delavec tam zasluži res v dolarjih, toda mora pa tudi v dolarjih plačevati.

Tam ni pokojnin, ne starostnega zavarovanja. Delaj, dokler moreš! Ko obnemoreš, te odslove in te nič ne vprašajo, če imaš kaj, ali če nimaš nič. Takoj, ko gospodar misli, da mu



Sadoma (Bozzi).

Presrečna božja Matl.

Rim.

tvoje delo in tvoje zmožnosti več ne neso toliko, kolikor si on želi, pa moraš iti brez vsake odpovedi. V pisarno te bodo poklicali in te izplačali in odslovili. Kaj in kako in kam potem, — to je pa tvoja briga.

Tudi so tam neprestane delavske krize. Iz ene krize gredo v drugo. Politične stranke so tudi gospodarske stranke in imajo vse v rokah; tudi vsakdanje življenje v državi. Tako so pa delavske ali gospodarske krize velikrat samo orožje, s katerim se stranke med seboj tepo.

Iz tega je razvidno, da so v Ameriki delavske razmere take, kakor povsod in v neka-

V veliko stvarah prav tako, kakor v Združenih državah. Prečital sem že marsikako poročilo o teh razmerah iz Argentinije, Kanade, Francije i. dr., pa sem videl, da je v gotovih stvarah skoro povsod enako. V nekaterih pa veliko slabše in v nekaterih celo zelo slabo, nikjer pa boljše. Iz vseh delov sveta prihajajo poročila izseljencev o razočaranju, katero so doživeli, ko so tja prišli. Le prav malo se jih pohvali. In tiste dolarje, katere pošiljajo domov, o, koliko stradanja se jih držil! Ko bi to vedeli tisti, ki jih sprejemajo, kako vse drugače bi jih znali ceniti, pa tudi bolje obrniti.



Beuronska šola.

Zdrava, o nebes Kraljica!

terih stvarah celo slabše, kakor tu doma in v nekaterih boljše.

Življenje tam je v nekaterih ozirih morda boljše, v drugih pa slabše.

Edino, kar je tam na vsak način boljše, je to, da vsakdo lažje porabi svoje naravne zmožnosti, katere ima, kakor tukaj. Kdor je zmožen, kdor je priden, kdor je varčen, kdor zna, ta se bo povzpел. Kdor pa teh zmožnosti nima, gre zastoj v tujino.

Toda ali je doma kaj drugače? Po mojem, prav nič!

*

Ko sem te razmere popisoval, kako je v tujini, sem pred vsem imel pred očmi razmere v Združenih državah ameriških.

Kako je drugod v tujini, kjer naši ljudje iščejo svojo »srečo«?

Kako revno živijo naši izseljenci prva leta! Niti jedi si ne privoščijo. Živijo dostikrat po kakih napol podrtih brlogih, ki bi še za živali ne bile dobre. Ne privoščijo si dostojne obleke, samo da bi več domov poslali.

Ne, ne, v tujino! Doma najprej čaka vsakega človeka sreča. Zato bi jo moral vsakdo najprej iskati tu doma s pridnostjo, z varčevanjem, z delom, z razumom.

Zato nikar v tujino, je bil in je moj nasvet vsem, ki so me vprašali, ali bi me še radi vprašali.

Le kdor prav mora in kdor nikjer tu ne najde za svoje življenje, naj misli na tujino, pa pri tem naj si ne zida zlatih gradov. Ve naj, da ga čaka v tujini hujši in večji boj za obstanek in za kruh, kakor tu doma. Ve naj, da če je bil tu doma zapravljivec, bo v tujini enak.



Pengou.

Last ljublj. škofa.

Šmarnogorski begunci.

Če si doma ni znal pomagati, v tujini si tudi ne bo. Če je bil doma pijanec, tam bo še bolj.

Zato obrnimo rajši svoje oči in svojo pozornost na dom. Tudi tu je sreča in »našel' jo boš, če nisi zaspan«, kakor je pel že Vodnik pred več kot sto leti. »Kranjc, tvoja zemlja je zdrava! Nje lega za pridne najprava! Tu išče te sreča, um ti je dan.« Dajmo tej svoji domovini vsi svoj razum, svoje zmožnosti, svoje roke, svoje srce in skušajmo dvigniti vsak po svojem njeno blagostanje, pa bo Amerika tu doma za nas vse.

Tudi Združenim državam ni njihovega bogastva Bog iz nebes vrgel. Tudi našle ga niso. Ne! Ljudstvo si ga je samo naredilo s svojo podjetnostjo, s svojim razumom in s svojim varčevanjem.

*

Te stvari se mi je zdelo potrebno uvodoma omeniti samo radi tega, da sem tudi »Bogoljubovim« čitateljem povedal, kako je v tujini gospodarsko. Rab bi jih s tem kolikor mogoče odvrnil, da bi ne mislili na tujino. Rad bi jih obvaroval grenkega razočaranja in grenkih poskušanj, morda celo časne in večne nesreče.

Imamo lepo domovino. Sosedje nas zavidajo zanjo in se jim sline cedijo po nji. Komaj čakajo, da bi mogli zagrabiti vsak po en kos. To lepo zemljo vzljubimo! Tej lepi zemlji posvetimo vso svojo ljubezen, vso svojo skrb, pa tudi vso svojo pridnost!

Katoliška akcija.

Apostoli pravega veselja.

Alojzij Košmerlj.

»O, predpust! Ti čas presneti, da bi več ne prišel v drugo!« Marsikdo, ki mu je zdravje in poštenje našega ljudstva pri srcu, bo tako vzdihnil s Prešernovim učencem, seveda v drugačnem smislu kot ta. Predpust je res tisti čas, ko se ljudje hočejo iznoretiti. Pri tem seveda značajno in krepostno življenje rado trpi škodo.

Tole nam predpust odkriva. Človek si želi veselja, vsak bi bil rad srečen in zadovoljen. V tem je nekaj naravnega. Saj smo za srečo ustvarjeni, kaj čudno, če naša srca tudi v zemeljskem življenju

hrepene po solncu veselja. Tudi Bog hoče, da se po pameti veselimo. Bog, ki je vir prave sreče in veselja, ne mara v svoji službi pustih mračnjakov, vitezov žalostne postave. Sveto pismo nas vedno in vedno iznova vzpodbuja k veselju: »Služite Gospodu z veseljem!« »Veselite se v Gospodu in radujte se, pravični, in vriskajte vsi, ki ste odkritega srca!« (Psalmi.) Kako lepo piše sv. Pavel: »Veselite se vedno v Gospodu!« Veselje je tedaj čisto po božji volji, in vsi, ki so božjo voljo umeli, so bili tudi iz srca veseli. Spomnimo se asi-

škega ubožca sv. Franciška. Vedno je bil vesel, vedno je pel. Nič ni neraje videl pri svojih bratih, kot žalost in potrnost. V takih urah je grajal: »Tisti naj bodo žalostni in potrni, ki služijo hudobnemu duhu, ne oni, ki služijo Bogu.« In krščanski pisatelj Salvian piše: »Le smejajmo se, a krščansko!«

Ali pa je naše veselje vedno »veselje v Gospodu«? Ali se smejemo in zabavamo

ne bilo Boga, ne večnosti. Privoščijo si vsega, kar jim srce poželi; ali je greh, ali ne, to jim ni mar. Saj premnogi besede greh sploh nimajo več v svojem besednjaku. Zato je prav v predpustu toliko nezmernosti, razuzdanosti in nesramuosti.

Morda niso v zadnji vrsti med predpustnimi razvadami premnoge plesne prireditve. Nismo med tistimi ozko-srčnimi, ki bi vsak ples kar vnaprej od-



Beuronska šola.

Jezus v puščavi.

„Angeli so pristopili in mu stregli...“

vselej krščansko? Da bi se! A vsi vemo, koliko je veselja, ki ne zasluži tega svetlega imena. Koliko je zabav, kjer se duša ne razvedri, marveč umaže in obteži. Kolikrat pride za kratkim veseljem dolgo, bridko kesanje, žalost, sramota in revščina. Srca so prazna, strta, lilije pohojene, angeli božji jokajo nad razvalinami mladih življenj...

Prav v predpustu se mnogi ljudje tako razigrajo, kakor bi ne imeli duše, kot bi

klonili. Prvič ne bi to veliko pomagalo, in drugič vemo, da je tudi ples lahko pošlena zabava, ako so navzoči pošteni in dostojni ljudje, na dostojnem kraju, ob pošteni priliki. Vendar pa ni nikoli preveč svarjenja pred onimi prostimi plesi v zakajenih gostilniških sobah, pred plesi, ki se vrše pozno v noč ob opojni pijači, pred raznimi maškeradami in pred mnogimi, dosti nedostojnimi modernimi plesi. Ne varajmo se! Nismo angeli; iz mesa in krvi smo in



Massys Quinten.

Berlin.

Mati lepe ljubezni.

v tem mesu in krvi živi strast in pozele-
nje. Malokje pa se strast tako razplamti,
kot pri mnogih plesnih zabavah. Znan je
pregovor: »Pri plesu nedolžnost umrje, na
poti domov jo pokopljejo.« O večini na-
ših plesov bo še vedno veljala beseda
sv. Ciprijana: »Čist boš šel na ples, uma-
zan se boš vračal.« Morda ni vselej tako,
a kot pravilo to gotovo velja. In to pra-
vilo je treba uvaževati. Predrzno bi bilo
upati, da bo vprav z nami izjema.

Hrvaški mladinski pisatelj dr. Knie-
wald je napisal lepo knjigo: »Katoličkim
djevojkama«. V njej pravi: »Dekleta, ki
mnogo plešejo, so kakor rože v lepi na-
mizni posodi. Ker so tako lepe in tako
blizu, jih vsak v roko vzame, jih ogleduje
in hvali njih barvo in vonj. Potem pa
nihče več zanje ne mara, ko so ovenele.
In pridejo druge na njih mesto, da bodo
tudi one zavržene. Čista in nedotaknjena

dekliska lepota začne na plesu kmalu
veneti in uvene hitro, prehitro« (str.
130). V tej knjigi navaja izjave dek-
let, ki so mu jih doposlale. Neka
strastna plesalka piše: »Ko bi ne-
dolžna dekle vedela, kaj ji bo plesna
dvorana prinesla v misli, v srce, v
občutje, bi nikdar vanjo ne vstopila«
(str. 131). Druga piše o modernih ple-
sih: »Pri modernih plesih ne moreš
ostati čistih misli in želja in občut-
kov, ker se pri njih neprestano izva-
jajo neumestne kretnje. To je moje
izkustvo« (str. 133).

Kaj tedaj? Čim manj na
ples! To bodi naše načelo.
Če pa razmere kdaj nanesejo, da se
plesni zabavi izogniti ne morete, po-
tem uporabite vsa sredstva, da bliž-
njo grešno priložnost pri plesu čim
bolj omejite: spodobnost v
obleki, misel na Boga, na
prečisto Devico in angela
varuha; molitev, beg pred onimi,
katere poznate, da radi grdo govore,
ali da se nesramežljivo vedo, ali da
imate do njih močno čutno nagnjenje;
ne hodite sami na ples; ne vračajte
se sami pozno v noč domov, marveč
v družbi domačih. Ne pozabite ve-
černe in jutranje molitve.

In naš apostolat? Bratje
in sestre! Bodimo v febru-
arju in ves predpustni čas
apostoli poštenega, lepe-
ga veselja! Pokažimo sve-
tu, kaj je pravo veselje!
Kot apostoli katoliške
akcije obsojamo in zavračaj-
mo vsako zabavo, kjer ni var-
no poštenje in čistost srca!

V čem pa je pravo veselje? Najlepše
veselje za vsakogar je mirna vest. Va-
rujmo torej mir vesti, z dobro besedo in
dobrim zgledom še drugim pomagajmo do
tega miru, in mnogo žalosti bo izginilo iz
naših vrst. Ali ni veselo zadoščenje za
vsakega človeka vestno opravljaj-
nje vsakdanjih dolžnosti. Uži-
vajmo srečo, ki je zakopana v delu in ve-
seli bodimo, da lahko delamo! Veliko sre-
če užije tisti človek, ki druge osre-
čuje. Bodimo dobri in usmiljenega srca
do vseh in veselje, drugim izkazano, bo
priteklo nazaj v naše lastno srce.

Če hočejo srca še drugega veselja, le
privoščimo ga jim. Koliko čistega veselja
je v lepem petju, nabožnem in na-
rodnem. Organizirajte povsod pevski od-

sek! Ali ni vir čistega veselja čitanje lepe knjige? Skrbite za društveno knjižnico in poslužujte se je! Tudi to je vse hvale vredno, če kje v okviru kongregacije ali društva prirede domač družabni večer. K preprosti čajanki povabijo starše, dobre prijatelje, duhovnike; vprizore kako prijazno igro, šaljivo pošto, da ne manjka smeha in dobre volje. Kako

lepe so take ure! Brez surovosti, brez pijanosti, brez plesa, brez greha se srca radostijo in smejejo do solz, a smejejo krščansko.

Če še sami mislite, boste našli polno skritih studencev, kjer nedolžno veselje izvira.

Apostoli poštenega veselja, veselimo se v Gospodu! Smejajmo se krščansko!

★

Kdo sodeluje?... V Buenos Aires, glavnem mestu Argentiniije, je danes do 2 milijona prebivalcev. Pred 80 leti jih je bilo samo 60 tisoč. Po večini so katoličani. Porast v številu prebivalcev dela preglavice dušnim pastirjem, ki niso več kos ogromni nalogi. Škof Bottaro je napravil načrt za 114 novih župnij. Pa kje dobiti sredstev za cerkve in druga poslopja? Izposodil si je vojaške šatore ter jih postavil tam, kjer naj bi se sezidale

cerkve. Pod šatori so zasilni oltarji, kjer se opravlja služba božja. Lajški apostoli, vneti katoličani, so prevzeli pouk otrok in mladine v krščanskem nauku, hkrati pa so se zavezali, da bodo spravili skupaj potreben denar za zidavo cerkva in župnišč. V dveh letih je bilo tako ustanovljenih 20 novih župnij, 25 jih bo pa v kratkem otvorjenih. Glavni pomočniki so lajiški apostoli (katoliška akcija) in redovne sestre!

NAMARIJINIHPOTIH

Kakor za ogledalo.

2. Skozi težave.

Janez Langerholz.

Vsi, ki so me poznali, so prerokovali, da bodo moji dnevi v družbi kratki.

»Prerada si vesela, preposkočna si,« so mi govorili, »takih pa v družbah ne marajo. Kakor nuna bi morala biti, resna, modra, tiha, ti pa nisi taka in nikoli ne boš. Potem bo prišel pa še predpust. Oglasil se bo Balemlinček s svojo harmoniko, tako vabljivo in mamljivo bo zapela, da ti bo šla skozi meso in kosti, veseli in razigrani obrazi mladih ljudi bodo vrveli mimo vaše hiše in takrat bo konec tvoje Marijine družbe. Ne boš se mogla premagati. 'Svetinja, z Bogom! Helena je postala spet pametna', boš dejala. In prav boš imela. Veselih ljudi je še Bog vesel.«

Nič ne bom tajila, da sem morala izvojevati mnogo hudih bojev sama s seboj; nič ne bom prikrivala, da sem mnogokrat omahovala in da sem z vso svojo dušo zahrepenela po zabavah, kjer katekizem in družbena pravila vidijo bližnjo priložnost za greh; če hočem resnično govoriti, moram povedati, da sem nemalokrat v svoji

sobici bridko jokala, ko sem videla vesele obraze mimoidočih, ki so me vabili: »Pojdi, pridi, vsi te čakamo, pridi, pridi!«

O, da, bili so boji, bili so viharji, toda zmagala sem. Božje delo je to...

Naj mi oprostí Debevčeva Tona, ki že dolgo gostuje tam pod zemljo pri svetem Martinu, da mi je ravno ona mnogo pripomogla do končne zmage.

Tona! Ni bilo kmalu večjih prijateljic, kakor sve bili midve. Ali odkar sem se jaz odločila za družbo, si me začela bolj in bolj zapuščati. Hudo mi je bilo. Sam Bog v nebesih ve, kaj sem občutila tisto nedeljo, ko si svojim tovarišicam dejala sicer potihoma ali vendar toliko razločno, da sem lahko razumela tvoje besede: »Svetnica gre, bežimo!« In nikdar ne bom pozabila tiste nedelje, ko si šla zadnjič mimo naše hiše, vsa razigrane volje in razgretega obraza, pa sem zaslišala tvojo besedo: »Živijo, svetnica!« Strašno so me zbolele.

Naslednjo nedeljo pa si že ležala na mrtvaškem odru. Tvoj izmučen obraz in vse ožgane ustnice pa so pričale, koliko si pretrpela v smrtnem boju, preden si zapustila svet.

Obiskala sem te v bolezni. Molče si mi podala roko in tvoje rosno oko je pro-



Beuronska šola.

V Boga pogreznjen.

silo odpuščenja. Sedaj že veš, da ni bilo jeze v moji duši.

Spremila sem te do groba. Tvoje nedeljske družbe ni bilo med pogrebci. Kdo ve, kje je bila...

In na tvojem grobu se je rodil moj sklep: »Proč od takega veselja, za katerim se skriva smrt!« Zares. Včasih umira tam duša, včasih pa tudi duša in telo. Hudo je prvo in drugo ni dobro. Hvaležna sem ti, Tona, da si mi s svojo prerano smrtjo pokazala pravo pot skozi življenje. Bog je tako hotel...

S hvaležnostjo se spominjam tukaj Korenove Ivanke. Bila je mojih let, pridna

družbenica, pa vedno vesela, vedno dobre volje. V njeni družbi je moral biti vsak vesel.

»Pridi popoldne k nam,« si me povabila.

»Pa zakaj?«

»Boš že videla. V Marijini družbi si in družbenice moramo vkup držati. Pridi! Ne bo ti žal, boš videla, da ne.«

Šla sem. Prvič sem šla bolj s strahom, nisem vedela, kaj bo tam, potem sem pa šla drugič in tretjič in... danes že ne vem več števila.

Ivanka nas je zbirala skoro vsako nedeljo popoldne. Vrstili so se prijazni pogovori, prijetne šale, smeh, oglasila se je radostna pesem in vetrovi so zanesli njene glasove v daljne daljave, do nebes.

Petje, da! Pripisem naj semle svoje mnenje. Po moji sodbi bi morale biti vse družbenice Marijine tudi cerkvene pevke. Nekatere naj bi šle na kor in bi v cerkvenem pevskem zboru pomagale na večjo čast božjo, druge naj bi pa v cerkvi pomagale s svojimi glasovi, da pridemo kdaj do poštenega ljudskega petja.

Ali nisem prav zapisala?

Tale medsebojna sestrsko ljubezen mi je dosti pripomogla, da nisem krenila na stranska pota in da nisem poprijela za posodo tistega veselja, ki mu sledita greh in sramota, pa še kaj drugega.

Pa še svoje cvetke naj omenim.

Kaj menite, dekleta, čemu jih je pa Bog ustvaril? Ali ne kakor vse drugo: sebi v čast in blagor stvarim.

Koliko prijetne zabave sem imela vedno s temi svojimi prijateljicami. Zalivala sem jim, presajala sem jih, obrezovala sem jim ovenele liste. Ob sobotah in pred večjimi prazniki sem pa zadela jerbasa in sem nesla svoje najlepše prijateljice v cerkev na oltar. Naj tam krasi hišo Njega, ki jih je meni podaril.

Veliko so mi pripomogli do čednostnega življenja tisti lepi cerkveni prazniki.

Pri shodih sem neštetokrat slišala: Treba je živeti s Cerkvijo, čutiti s Cerkvijo, trpeti s Cerkvijo.

Poskušala sem, da te besede v meni ne bi bile prazne. Pa sem se v adventu poskušala vtopiti v tiste čase pred Kristusom, v čase hrepenenja in pričakovanja. Čutila sem dobro bridkost tistih dni in našo srečo. Kako so takrat klicali: »Pridi, o Gospod, nikar se ne mudi!« In Gospoda ni bilo... Danes pa — vsak dan prihaja skrivnostno na naše oltarje.

Prišel je ljubi Božič s svojimi jaselcami in v duši so mi vstajali prizori iz Betlehema: cesar Avgust — orodje v božjih rokah — in njegov ukaz, sv. Devica v Betlehemu, gneča po betlehemskih domovih, Marijina ponižnost se umakne v hlevček zunaj mesta, rojstvo, pastirji in angelski slavospevi...

V duhu raste pred nami Jezus, že ga srečamo na ženitnini v Kani, že uči po Galileji in po Judeji, že dela čudeže, že zbira vernike krog sebe in polaga temelje sv. Cerkve — toda vsaka dobra stvar ima svoje nasprotnike. Čim bolj se bliža Velika noč, tembolj dvigajo svoje glave ošabnost, nadutost in sovraštvo pismarjev in farizejev, dokler slednjič ne zmagaja — vsaj za hip, vsaj za par dni...

Aleluja! Velikonočni zvonovi zapojejo, cerkvene zastave zaplapolajo, v mogočnih glasovih valovi cerkvena pesem.

»Zveličar naš iz groba vstane,
v kam'nitem grobu ni ga več.«

Kdo, vprašam, kdo bi mogel biti take dni mrzlega srca, kdo bi mogel brez občutka gledati velikonočno veselje!

Z Jezusom hodimo štirideset dni po zemlji, potem pa gre v nebesa. On gre,

Cerkev pa ostane na zemlji, v njej apostoli in njihovi nasledniki do današnjega dne. Kristus pa živi v Cerkvi s svojim naukom, podpira jo s svojo milostjo, vlada jo s pomočjo tolažnika Sv. Duha. To vam je kratka vsebina vseh nedelj po Binkoštih tja do adventa.

Vmes med temi prazniki in nedeljami pa nas spremlja tako prijazno Ona, ki jo kličemo za svojo Mater. Skoro vsak mesec jo srečamo v njenih večjih in manjših praznikih. Potem pa maj, šmarnice, petje in cvetje celega meseca: vse za Marijo!

Za nameček še prazniki in godovi svetnikov. Saj so nam ti najbližji. In vendar jih mnogo premalo poznamo. Ko bi bila svetnike in njih gorečnost za Boga in za Marijo bolje poznala, gotovo bi bila v čednostih še bolj napredovala.

Svet me je klical. Zelo močan je bil njegov klic, vabljev in omamljiv. Ne bom lagala o sebi in ne bom se opravičevala: marsikdaj sem stopila za njim. Bog mi odpusti vse napačne korake, kar sem jih storila!

In Bog me je klical. Sam in po Mariji in po svetnikih in po svojih stvarih, živih in mrtvih. Poskušala sem mu slediti. Koliko sem to dosegla, bom zvedla ob sodbi.

O, Bog! Bodi mi milostljiv!

Zgled vztrajnosti.

† Tovarišu Janezu Zormanu, vzornemu kongreganistu — v spomin.

Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas pokliče Gospod. V najlepši dobi, v najlepših upih, med največjimi načrti za bodočnost te lahko pozove Gospod življenja in smrti.

Žalostno so zapeli zvonovi v nedeljo 24. novembra 1929 v Velesovem, takisto na Trati. Hitro se je raznesla vest, da se je Janez preselil v večnost. Bil je žrtev nesreče. Ko so mlatili ajdo, ga je naenkrat zagrabil jermen in ga pritisnil s tako silo, da je bil vkljub takojšnji zdravniški pomoči v petih urah mrtev, ne da bi se bil prej kaj zavedel. Na poti v bolnišnico je izdihnil, star 37 let. Pokojni Janez je bil dober, zaveden, res pravi sin Marijin, kakršnih je malo. Nad 20 let je bil član tukajšnje Mar. družbe. Takoj, ko je izstopil iz šole, se je priglasil za vstop v družbo. Obljubi, dani Mariji pred oltarjem, je ostal zvest ne samo v letih, ko so imeli do malega vsi fantje v Velesovem za posebno čast, biti sinovi Marijini, marveč tudi po vojni, ko se je toliko fantov družbi izneverilo. Ja-

nez je ostal čvrst in vztrajen, čeravno je služil v vojski vsa leta od začetka pa prav do konca.

Ko je prišel iz vojne domov, ga je pot takoj zopet peljala k družbi Marijini. Vztrajal je do smrti. Pravila Mar. družbe je izvrševal zelo natančno. Zelo važen vzrok je moral imeti, da je opustil mesečni shod. Navduševal je mlajše fante za Mar. družbo in jih bodril z zgledom in besedo. Ob svetem letu (1925) je poromal z drugimi celo v Rim. In letos, ko so ustanovili v fari apostolstvo mož, je Janez takoj pristopil. Bil je res lep zgled drugim. V zasebnem občevanju je bil zelo resen, vendar pa vesel in kratkočasen. Nismo ga spoštovali samo tovariši iz Marijine družbe, marveč v splošnem vsi njegovi znanci, kar je pričal izredno lep pogreb.

Dragi Janez! Odšel si od nas k svoji Materi. Trdno upamo, da te ni zapustila, saj si ji bil zvest do groba.

Morda je bolje tako, da si se poslovil. Zvesti tovariši iz Mar. družbe ti

kličemo »z Bogom!«, pa tudi na svidenje pri Mariji! Sedaj se najlepše oddolžimo umrlemu za vse, kar nam je dal s tem, »da spomenik postavimo mu tak, da slednji skušaj biti mu enak«.

Fantje velesovski! Enega iz med svojih sinov je poklicala nebeška Mati k sebi. Ali naj ostane njegovo mesto praz-

no? Ne, nikakor ne! Nadomestiti ga hočete! Pa ne samo eden ali dva, ampak več. Saj je še dosti dobrih fantov med nami. — Dragi fantje! Bodimo si res bratje med seboj! Zbirajmo se skupno pod zastavo Marijino! Naj se naša družba razcvete, da bo dosegla predvojno število!
I. K.

N · O · A · C · I · L · J · U

Zgodbe krščanske matere.

Janez Pucelj. (Dalje.)

V teh časih sta mlajši svakinji, ki sta imeli srce za Elizabeto, kmalu druga za drugo umrli, ko bi ji bilo lahko mnogo pomagali pri vzgoji otrok.

Elizabeta je vedela, kaj je vzgoja otrok.

Obe hčerki, Lucina in Marijana sta hodili v šolo. Ko ju je zbudila, so opravile skupaj jutranjo molitev; potem jima je brala kratko premišljevanje ali jima je sama govorila o trpljenju Gospodovem, tako da sta morali hčerki jokati in da so tudi sami igrale solze v očeh; potem jima je dala zajtrk. Ko so šle skupaj k sv. maši, jima je vlivala v srce spoštovanje pred hišo božjo in duhovniki in zlasti pred najsv. Zakramentom. Sama ju je potem spremljala v šolo in ju hodila iskat po šoli. Ob prostih dneh je nadzorovala njune naloge, jima nalagala domača dela in jima brala iz življenja svetnikov. Zvečer so molile skupaj sv. rožni venec in potem: spat.

Ta vzgoja pa ni bila po okusu obeh svakinj Elizabetinih.

»Saj tudi me pozna svet in veva, kaj je za kristjana prav; ampak kar je bogomolstvo je bogomolstvo,« je rekla prva.

»Saj nima pojma o pravi pobožnosti,« je pritrdila mlajša.

»Kaj bi bilo s Krištofom tako daleč prišlo, da nima take poniglavke!«

»Zdaj hoče pa še otroka skvariti. Kaj ni to prenapeto, da ju vodi vsak dan, pomisli, vsak dan k sv. maši! Ne bo ju ne skvarila. Jaz sama hočem deklici vzgajati,« je rekla odločno mlajša.

Ker pa sta vedeli svakinji, da bi pri Elizabeti sami ničesar ne opravili, ker ji je moč pri vzgoji otrok pustil popolnoma proste roke, sta se napotili k Elizabeti materi, gospe Terzi Canori. O kako sta bili sladki.

»O mamica, gospa Canori, o vaši vnukinji, srčkana otroka, Lucina in Marijana! Oh, samo ko bi se kar doma vzgajali — oh seveda. Koliko bi bilo to vredno! Na potu v šolo — o saj veste, gospa — saj ni tako, kot je bilo takrat, ko smo bili mi majhni! Koliko nevarnosti! In pa vreme: zdaj vročina, zdaj mraz, zdaj dež, zdaj prah, zdaj blato! O ali ni res, mamica, gospa Canori?«

Mamica, gospa Canori, se je smehljala in pritrjevala in bila vesela, da obe tetki tako ljubita svoji nečakinji, da se kar kosata v tej ljubezni.

Tako se je zgodilo, da se je Elizabeta vdala.

Vdala se je nerada. Ker je vedela, da svakinj ne vodi prava ljubezen, se je bala, da ne bi vzgoja pri njih izruvala dobrih kali iz src njenih otrok, da ne bi razdrla spoštovanja pred materjo. Vedela pa je, da bi imeli nadaljno ustavljanje za trmo, da bi tudi nič ne pomagalo ustavljati se in se je vdala.

Naročila je svojima hčerkama, naj svoji teti častita in spoštujeta; četudi bi ju kaj kaznovali, naj se ne pritožujeta in, kar bosta slišali, naj nikjer ne pripovedujeta. Potem je peljala svoji hčerki pred podobo božje Matere in molila: »Moja Mati! Tebi posvetim ta otroka; odrekam se, da bi bila njuna mati. Vzemi ju ti za svoja otroka; jaz hočem biti samo še njuna rednica.«

Veliki ljubeznivosti, ki sta jo razkazovali obe svakinji pri gospe Canori, je kmalu sledilo surovo vzgajanje: psovke, pretnje, zaušnice, udarci. Otroka sta trepetala, pa sta skrivala svoje kazni. Seveda vsega nista mogla skriti: vreščeči, karajoči glas teh »ljubeznivih« vzgojiteljic je prišel sem in tja tudi do Elizabetinih ušes in, čeprav sta otroka za-

drževala jok, je rdeče lice ali krvav nos izdal oba otroka. Da sta pa tetki na zunaj razkazovali svojo ljubezen do nečakinji, sta ju vodili na izprehode in se celo vozili z njima.

Elizabeti je krvavelo srce, trpela je in molčala in polagala otrokoma na srce, naj se vedno izkazujeta hvaležna tetama.

*

Elizabeta je bila tako čez dan oproščena skrbi za svoja otroka, zato je svojo ljubezen prav posebno naklonila ubogim. Njena tašča, gospa Agata, je bila blažega srca in njena družina je bila založena z vsem več kot za potrebo, pa je dobra gospodinja marsikaj položila na stran zlasti za skrite reveže, ki se sramujejo svoje revščine, pa jo dostikrat prav ganljivo zakrivajo z navideznim blagostanjem. Tako je zložila Elizabeta vse te reči: vino, kruh, meso, mleko, maslo, pomaranče in drugo sadje v jerbasa in nesla ubogim, tudi drva in premog. Skrite reveže je obiskovala sama, če se je pa odpravila v bolnico pri sv. Janezu ali sv. Jakobu, jo je dostikrat spremljala gospa Felicija. Pri teh obiskih je podpirala bolnike z denarjem, okrepčili, jim popravljala postelje, jih umivala in česala. Pri tem se je pač večkrat upirala njena narava nesnaži, spačenosti vsled bolezni, grozni rani, zoprnemu duhu in vsem takim podobnostim, ki jih povzročajo razne bolezni, in treba je bilo velike ljubezni, da je premagala vselej ta od-

por. Tam ob bolniških posteljah je poslušala male želje in velike zadeve: male želje, ki zadevajo čas in velike zadeve, ki obsegajo celo večnost. Saj je pred vsem videla v teh bednih telesih dragoceno dušo: odtod pred vsem njena skrb za zveličanje teh siromakov.

Kako je znala biti sočutna! Saj je tudi v družini gospoda Mora, če je kdo zbolel, vsak zaprosil ali kar zahteval, da mu mora streči Elizabeta, celo svakinja gospodična Marija.

Gospodična Marija je bila šibkega zdravlja, pa je večkrat morala ostati v postelji. Čeprav so bili posli na razpolago, vendar je zahtevala vedno, naj ji Elizabeta pripravlja različne odcedke, prevretke, juhe in čaje, saj je vedela, da nihče ne zna tako z ljubeznijo streči kot ona. Pa kljub temu svakinja, gospodična Marija, ni bila nikdar zadovoljna, ampak je sitnarila več kot se da opravičiti z boleznijo. Nekoč ji je Elizabeta prinesla mesno juho. Bolnica se namrdne, razjari in pljuske juho svoji strežnici v obraz. Večkrat je tako naredila z zdravili. Elizabeta se je obrisala, molčala in stregla dalje.

Videla je sploh v vsakem človeku in prav posebno v vsakem nesrečnežu tistega, ki je dejal: »Lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali. Resnično vam povem, karkoli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših, ste meni storili.« (Se bo nadaljevalo.)

Naše slike.¹

Večina slik v pričujoči številki je iz takozvane beuronske šole. To so slike menihov benediktincev iz samostana v Beuronu v Nemčiji. Začetnik te šole je p. Deziderij Lenz, ki je v negotovosti, kakršno je kazala umetnost druge polovice 19. stoletja, preiskoval najprej starokrščansko, nato pa staro egipetsko umetnost in je iz te povzel pravila, po katerih so bile izvršene stare egipetske umetnine s svojo strogo, slovesno umerjenostjo. Seveda tudi stara grška in rimska umetnost ni šla neopaženo mimo njega. Tako je iz najstarejšega umetnostnega spoznanja in dognanja dozorela umetnost, ki je navzlic — ali bolje, prav zaradi svoje stroge umerjenosti in pogleda v daljne davnine povsem sodobna. Sodobna zlasti zato, ker ji gre pred vsem za duhovno vsebino, za notranjo lepoto, ker je nekako odmaknjena od čutnosti in pogreznjena v duhovnost; za čutni svet ima oko zaprto, pač pa se globoko pogreza v nadčutni. Slike v vsakomer vzbujajo pobožnost, resnobo; učinkujejo pa bolj po risbi, ki je natančna, skrbna, vestna, kakor po

barvi, ki je le kakor nekaka obleka za risbo, v živem nasprotju s pravkar se preživelo dobo, ki ji je bila barva, zunanost malodane vse, risba, vsebina, če že ne prazen nič, vsaj postranska stvar. Izmed slik, ki jih prinašamo, je »Zdrava o nebes Kraljica« najbolj pod vplivom egipetske umetnosti. Strogo somerno je urejena. Na prestolu z mogočnimi vrati sedi Marija z Jezusom, z božjim Srcem na prsih in božanskim svitom kroglave. Na eni strani vodi velik angel sv. Benedikta, na drugi prav tak angel s skrivnostnim egipetskim lotovim cvetom Benediktovo sestro sv. Sholastiko. Ob straneh zaključujejo po trije angeli s kadiplom, darovi, cvetom zgovorno pripovedujočo skupino. Je nad vsem razlito strogo oblikovanje egipetske umetnosti, celo palmi za prestolom sta egipetsko oblikovani. — V stari grški, oz. bolj v rimski umetnosti so zasidrane oblike slike »Gospodovega darovanja«. Posebno ugodno učinkuje zelo značilni izraz posameznih slik. Vsaka je tako risana, da si jo, če si jo enkrat videl, za dolgo zapomniš. Stari Simeon, veličastna preroška postava z mogočno brado, s pogledom obrnjenim v daljine; Jezus ne kot neobgljeno dete, marveč po izrazu popolnoma dozorel; kot večna Modrost se že kot dete zaveda vsega, kaj se godi. Zlasti pa je vse pozornosti vredna Marija, ta čisti izraz lica in oči prečiševalno dopoveduje, da je vsa čista in ji očiščevanja ni treba; in še to poglej, kako Simeona v

¹ Od več strani so nas opozorili, naj bi v vsaki številki objavili tudi nekoliko razlage in potrebnih opomb k slikam. Skušali bomo ustreči. Ker »Bogoljub« že nekaj časa prinaša lepe slike iz beuronske šole, je strokovnjak K. napisal tudi poučno razpravo o tej šoli. (Op. uređ.)

njegovi sveti zamaknjenosti verno poslušna in predudno globoki pogled upira v preroka, iz čigar rok prejema Jezusa. Pa še ponižno vdanega Jožefa z globokoma in zgovorno prerokinjo starico Ano, ki kar ne more verjeti v svojo srečo in se dovolj načuditi; pa že dviga roko in oznanja prihod Zaželjenega ... V obleki se lahko opazajo grške oz. rimske gube, v veselih postavah velika izrazitost; daleko na globlje je zajeta Marija; »jasno Gospo bi jo mogli imenovati. — Slika »Jezus v puščavi«: »In angeli so pristopili in mu stregli« tako je umetnik svoje delo po latinsko sam označil, je med vsemi tremi najboljša. Vse je opuščeno, kar ni nujno potrebno; le rob skalne stene je od narave še ostal, da pač odločno, toda prav nič vsiljivo označi kraj dogodka. V skrajno preprosto risani Kristusovi postavi je še več veličastva kakor v kraljujoči Mariji. Božji mir je razlit v plemenitem obrazu. Dva angela mu nudita okrepcilo: eden na krožniku hrano, drugi v čaši in vrču pijačo. Tretji pa v ozadju stoji s kadirnico. Tako slika ne pripoveduje samo dogodka po postu in skušnjavi, temveč je tudi simbolična in vsebuje temeljno versko resnico, da Kristus, ki potrebuje hrane, ni samo človek, ampak tudi Bog, ki mu gre božje češčenje (kadilo se zažiga Bogu). — Najsijajnejši izdelek beuronske umetnosti v današnji številki je kipec: »V Boga pogreznjen.« Čudovita lepota je razlita v obrazu, ves kipec govori o globokem molku, sveti zatopljenosti. Izven tega, kar gleda v notranjosti, nič ni. Zemeljske oble se z nogama res da še dotika, pa le v toliko, da se bolj vidi, kako se z nje dviga in odmika. Roki ima pokojno prekrizani nad srcem, nad glavo pa mu v svetem drgetu strnjeni perutnici tvorita lepši in mogočnejši svit, kakor je oni, ki mu ga je umetnik postavil tik nad glavo. — Gotovo je prvotna zamisel nastala pod vplivom Fidijeve Nike (boginje zmagovalke), ki jo nosi grška boginja Atena Parthenos (deviška) na roki. Le da je v osnovnem zametku in seveda dosledno tudi v oblikovanju velikanski razloček: tam Nike razgibano vzleta, tu se angel v popolnem miru vase oz. v gledanje božje pogreza, tam živahno zunanje, tu še živahnejše notranje življenje, ki se stopnjuje do popolnega zanikanja zunanega življenja; niti guba, niti gib ga ne izdaja ...

Presrečno božjo Mater je slikal najbolj sloviti sienski italijanski mojster Janez An-

ton Bazzi, s priimkom Sodoma (živel 1477 do 1549). Njegove slike kažejo nežno telesno lepoto in pogosto globoko duševnost. Prve ima naša slika veliko, notranje poglobitve pa manj, tako da slika učinkuje zlasti po bogati, mikavni zunanosti, mehkih telesnih oblikah, ljubkem, pa ne posebno izrazitem Marijinem obrazu.

»Mati lepe ljubezniv« je ljubezniva umetnina Nizozemca Massysa Quintena (živel 1466—1530), Marija na prestolu se ljubkuje s svojim božjim Sinom. Pravzaprav se prizor vrši med obedom; na mizi ob strani je pripravljen kruh in sadje s sladkim pecivom. Slika kaže prehod iz srednjeveške gotske v novodobno renesansko (ali kakor so nizozemski umetniki tedaj dejali, v rimsko) umetnost. Slika v marsičem še kaže poznogotsko obiležje, v celoti pa udarja iz vsega že nova doba. Saj se v arhitekturi, ki je povzela, pa še ne prebavila marsikako renesansko prvino, zlasti pa v postavah in njih lepotnem vzoru uveljavljajo nova načela, pred vsem v čudovito nežni postavi Jezusovi, ki bi brez Rafaela bila docela nemogoča. Primerjanja vredni sta Marijini sliki obeh mojstrov: Sodoma predstavlja južni, italijanski lepotni vzorec, Massys pa istodobnega severnega. Južni je veliko mečji, prikupen, severni pa nekam resnejši, kakor iz trpljenja porojen, južni je kakor nežna razcveta roža, severni pa kot trpko dehteči rožmarin.

Šmarnogorski begunci so prvi samostojni poskus Slovenca Pengova, ki se nam v sliki predstavlja kot darovit in vreden mlad umetnik; z veliko skrbjo in ljubeznijo je svojo nalogo zvršil. Osrednje tvorita pravzaprav dve skupini; pozornosti je zlasti vredna spodnja: mož in žena; v obrazu žene je veliko vsebine: zaupanje, globoka vdanost govori iz nje. Zgoraj je mati z otrokom in možem, ki je snel križ s stene kot največjo dragocenost in beži z družinico pod zavetje šmarnogorske Matere božje, pred divjimi Turki, ki se v mračnem ozadju vale nad kristjane. — V sliki sicer še ni vse zlito v eno, obe osrednji skupini bi morda še bolj učinkovali, če bi bila vsaka zase slikana; toda ta prvi začetek dokazuje, da smemo od mladega umetnika še veliko pričakovati, zlasti ker poleg nedvomne darovitosti očituje toliko resnega stremljenja. K.

I Z Ž I V L J E N J A C E R K V E

Ne pozabite! 12. februarja bo obletnica kronanja sv. Očeta Pija XI; po naših cerkvah se bo slovesno praznovala naslednjo nedeljo, 16. februarja. Ne pozabite, da je to praznik vseh katoličanov, ker je papež naš poglavar in vidni namestnik Kristusa samega. Velikansko je breme, ki ga je Bog naložil na njegova ramena, nedopovedljivo težka odgovornost, ki jo nosi sv. Oče za vso Cerkev pred Bogom in pred ljudmi.

Zato pa je naša dolžnost, da zanj molimo, veliko molimo. Naša dolžnost je, da smo po-

slušni v vsem, kar nam Kristusov namestnik naroča. Če vem: To naroča, to zapoveduje, to želi sv. Oče, bom z veseljem ubogal in storil po njegovi volji. Vedno bom spoštljivo govoril o Kristusovem namestniku in skušal bom tudi pri drugih širiti spoštovanje, ljubezen in pokorščino do sv. Očeta. Tudi to je veliko in važno apostolsko delo.

Rimska kronika. K zlatemu mašniškemu jubileju papeža Pija XI. se je bila odpeljala iz Slovenije deputacija 26 oseb. Zastopani so bili vsi stanovi. Odposlanstvo je vodil

ljubljski knezoškof dr. A. B. Jeglič v spremstvu pomožnega škofa dr. I. J. Tomažič-a iz Maribora. Ob tej priliki so poklonili sv. Očetu knjigo duhovnih daril, vse večje slovenske književne novosti preteklega leta v krasni vezavi. Avdienca pri papežu je bila 20. XII. popoldne. Oba škofa sta bila sprejeta še posebej. Sveti Oče se je močno zanimal za cerkvene razmere v slovenskih škofijah in v Jugoslaviji sploh. Po nagovoru ljubljanskega knezoškofa je papež odgovoril: »Cenimo duhovne darove višje kot materialna darila, izročena od romarjev in vsega slovenskega ljudstva. Jako nas veseli, da ste prišli v hišo skupnega očeta in to tem bolj, ker vemo, da ste naši dobri sinovi. Bodite prepričani, da ste prišli v hišo svojega dobrega očeta! Povejte ljubim Slovincem, da jih od srca blagoslovljamo, vse brez razlike stanu in starosti. Blagoslovljamo vse njih želje in namene!« — Malo poprej so bili sprejeti avstrijski škofje, ki so se pridružili skupnemu romanju avstr. ljudske zveze. — Kardinalskega zbora je čestital svetemu Očetu pod vodstvom najstarejšega kardinala — dekana Vanutelli-ja. Kot jubilejni dar so kardinali izročili star, dragocen naprsni križec. — Drugi dan po sprejemu ital. kraljeve dvojice so posetili svetega Očeta tudi prestolonaslednik in kraljeve hčerke. Papež je imel ob tej priliki naprsni križec, ki mu ga je podaril kralj. Princesa Ivana je prejela v dar dragocen zlat molek, princesa Marija pa molek iz koravd z zlatimi svetinjcami. Prestolonaslednik je bil obdarjen s spominskimi medaljami. — Med več ko 200 angleškimi mučenci iz 16. in 17. stoletja, ki so bili pred božičem prišteti blaženim, je večje število duhovnikov, mnogo mož, plemičev, rokodelcev in služabnikov ter 3 žene. Vsi so pretrpeli mučeniško smrt radi katoliške vere. Svetniški proces je trajal 6 let.

V božičnem nagovoru na kard. zbor je papež Pij XI. ponovno izrazil veselje, da je vprav v jubilejnem letu dozorela lateranska pogodba; tako je ta 50 letni jubilej dobil veliko zgodovinsko obeležje. Sv. Oče zahvaljuje Boga, da je vprav njegovo osebo izvolil za izvršilca teh znamenitih stvari. »Seveda« — je dostavil papež — »ne manjka nesoglasij, ki kolikor toliko kale to upravičeno veselje. 'Katoliške akcije' ne umevajo tako, kakor se v konkordatu zahteva. Če kdo hoče trdit, da se 'Katoliška akcija' s politiko peča, ugovarja resnici, obrekuje, da — obrekuje svetega Očeta v njegovih služabnikih...« — O priliki zlate maše sv. Očetu Piju XI. poslali častitke tudi številni vladarji: naš kralj Aleksander, kralj Alfonz

(Španija), italijanski, belgijski, bulgarski, angleški, danski kralj; dalje inozemska kraljica, vojvodinja luksemburška; predsedniki češkoslovaške, poljske, švicarske republike; predsedniki Brazilije, Kolumbije in peruanske ljudovlade, regentstvo romunsko, maršal Pil-sudski, bivša cesarica Zita. — Pri slovesni zlati maši v cerkvi sv. Petra v Rimu, dne 21. decembra, je bilo navzočih 40 kardinalov, 100 škofov in 40.000 vernikov. — Bivši berlinski nuncij, kardinal Evgen Paccelli, ki mu je v Rimu odkazana kot naslovno svetišče, cerkev sv. Janeza in Pavla na Monte Celio, je poklican na odgovorno mesto državnega tajnika v Vatikanu. Prejšnji drž. tajnik kardinal Gaspari je radi starosti in slabega zdravja odstopil. — Kardinal Gamba, nadškof v Turinu, je dne 26. decembra 1929 nenadoma umrl.

Presenečenje bil Rim, ko je sv. Oče 20. XII. nenadoma zapustil vatikansko poslopje in šel opraviti sveto daritev v lateransko cerkev sv. Janeza, kjer je pred 50 leti bil posvečen za mašnika. O vsem tem sta vedela samo dva prelata, ki sta poprej vse potrebno oskrbela. Kanoniki v Lateranu so bili obveščeni o nameri papeža-zlatomašnika še-le prejšnji večer. Vsi drugi duhovniki, ki so asistirali pri sv. maši, pa še-le zjutraj ob šestih, ko so se odpeljali. Sv. Oče je bil večkrat do solz ganjen, ko je prišel v svetišče in med sv. mašo.

Tako se je zgodilo, da je po 19. septembru l. 1870. dne 20. XII. prvokrat rimska stolna cerkev sprejela v svojo sredo poglavarja katoliške Cerkve. Po sv. maši si je papež ogledal lateransko poslopje, misijonski muzej in ono dvorano, kjer je bila 11. febr. 1929 podpisana lateranska pogodba med sveto stolico in kraljevino italijansko. — Obisk Milančanov. Novi kardinal in nadškof milanski (Schuster) je pripeljal večje zastopstvo meščanov, ki so čestitali svojemu bivšemu nadškofu ob zlati maši. V slovesni avdienci je izročil sv. Očetu kaseto s 300.000 podpisami Milančanov. Zraven je pa bila vsota 5 milijonov lir za zidavo milanskega semenišča, ki bo morda največje, kar jih je na svetu. — Do božiča jubilejnega l. 1929. je pripeljalo 470 posebnih vlakov 124.745 romarjev v Rim. Vseh tujcev pa je bilo še enkrat toliko.

V Rimu je umrl po golgi bolehavosti Frančišek Ratti, brat papeža Pija XI. Radi premembe zraka je nameraval prezimiti s svojo družino na jugu, zato se je meseca novembra preselil iz Milana v Rim; a zdravje je pojemale očividno. Dne 4. januarja je nagloma izdihnil. Ko so njegovo smrt zvečer ob devetih previdno sporočili sv. Očetu, je vzdihnil: »Božja volja naj se zgodi! Pojdimo v ka-

pelo!« Tam je bil dalj časa zatopljen v molitev, nato je pa z obema tajnikoma in drugim osebjem, ki se je približalo, glasno molil sveti rožni venec. V sobi, kjer je ležal mrlič, je naročil sv. Oče postaviti oltar, kjer je zjutraj nato Msgr. Caccia opravil sv. daritev za rajnega. † Frančišek Ratti je dosegel starost 75 let. Ni pa bil grof, kakor so listi pisali.

Bliza se čas mednarodnega evharističnega kongresa v Kartagi. Na shod pričakujejo do 60 francoskih škofov in 2000 duhovnikov. Tudi Italija in Španija bosta močno zastopani. Posebni vlaki (parniki) so že najavljeni iz vseh delov sveta, zlasti iz Amerike. Kitajska in Japonska bosta poslali številno zastopstvo, prav tako tudi centralna Afrika. Večji del tujcev bodo nastanili v Tunisu. Električna železnica, ki je speljana med Tunisom in Kartago, bo spremenjena v pravi železniški obrat. Celo mohamedanci in judje so ponudili svoje vile pripravljalnemu odboru za prenočevanje tujcev.

Mladinska maša na mednarodnem evharističnem kongresu v Kartagi bo izredna proslava Najsvetejšega čisto zase. V ta namen so določili mesto Tunis, kjer imajo krasen Stadion, imenovan Belvedere-Stadion. Prebivalstvo v Tunisu je vsesplošno in vsestransko na roko pripravljalnemu odboru, zlasti ondotnemu nadškofu. Celo arabski in židovski časopisi objavljajo obširne razprave o bodočem kongresu. Županstvo v Kartagi je dalo na razpolago ves prostor v okolišu.

1926—1929. V teh letih je vihral kulturni boj v Mehiki, ki je mogotcem ondotnih vladnih krogov vzel dobro ime, katoličanom povzročil mnogo gorja in trpljenja, škodoval pa celi državi. Preobrnilo se je na bolje. Se bivši predsednik Emil Portes Gil je sporazumno s prosvetnim ministrom izdal naredbo, da se priznajo naslovi in diplome svobodnih šol. S tem so pa hkrati priznane tudi katoliške šole in teh je večina. Leta 1926. jim je bilo zabranjeno državno priznanje. Državna oblast je uvidela, kako potrebno je, da se dvigne dobra odgoja.

Zopet dva kitajska škofa. V Šunkingu je bil 4. novembra 1929 imenovan za apostolskega vikarja kitajski duhovnik-domačin Kang Uen Cien. Zmožen je poleg kitajščine tudi latinskega in francoskega jezika. Istotako je postal apostolski vikar (provincije Wahnsien), domači kitajski duhovnik franc Wang. Odlikoval se je doslej kot dober katehet.

Začeli so. Na Sušaku hite s pripravami za novo cerkev, ki je že nujno potrebna. Odbor za zidanje novega svetišča je zaprosil mestno občino, naj preskrbi primerno stavbišče. Meščani so doslej zbrali že 100.000 Din v ta namen.

Domovina sv. Antona Pad. — Portugalska — se že pripravlja na slovesno praznovanje 700 letnega jubileja. L. 1931 preteče namreč 700 let, odkar je ljubljenc katoliškega sveta, čudodelnik Padovanski (l. 1231) umrl. Središče jubilejnih priprav je glavno mesto Lissabona, kjer je bil sv. Padovanec rojen.

Hujše kot kedaj. Kar se je zdelo nemogočno, se je zgodilo. Rusko ljudstvo je oropano svetišč in — vere. V dneh pred božičem je sovjetska vlada dala zapreti 579 svetišč. Namesto praznika ljubezni božje — božiča — »pokop verstva«. Ne zvonjenja, ne petja, ne prazničnega razpoloženja. Če bi kdo okrasil božično drevesce — ga je čakala kazen 100 rubljev. Po mestih sramotenje vsega, kar je božjega. Grozno je, kar pišejo časopisi. Tako grozno, da si tega niti zapisati ne upamo. Brezboštvo uganja divjo in strašno tiranijo, kakor si strašnejše misliti ne moremo.

Spričo teh nad vse pretresljivih dogodkov se mora človek vprašati: Ali je sploh to možno? ... Ali je možno, da omikani svet izven Rusije vse to mirno gleda in da se kar nihče ne gane, da bi zahteval v imenu svobode in kulture — vsaj svobodo vesti toli zatiranim in nesrečnim prebivalcem širne Rusije!

Poskušnje, hude poskušnje ruskega naroda bo gotovo konec, a naša dolžnost je, da z molitvijo pospešimo ta konec.



Ljubljanska škofija. Pred božičem je praznoval 90 letnico rojstva starosta duhovščine, biseromašnik Tomo Zupana, profesor v p. in bivši ravnatelj nekdanjega deškega vzgojnega zavoda »Alojzijevišča« v Ljubljani. Med prvoboritelji za slovenstvo bo ime Msgr. T. Zupana zapisano v povestnici slovenskega ljudstva z zlatimi črkami. Kot vzgojitelj je znal bodriti dijaštvo bivšega škofijskega zavoda do vedno večjega napredka. Pri vzgoji je prav posebno poudarjal omikano in lepo vedenje. Red, točnost, pridnost — so bile njegove stalne zahteve. Za svoje bivše gojence se stalno zanimlje in je presrčno vesel vseh, ki se ga kakorkoli spominjajo. Ponosen je zlasti na vse, ki jih je s pomočjo lista »Domače vaje« v zavodu vzgojil za slovstveno delovanje. — Naj mu ljubi Bog še podaljša milost visoke starosti! — V Parizu je dosegel redko čast doktorja bogoslovja kamniški rojak Vilko Fajdiga. Končal je študije s splošno pohvalo vsega profsorskega zbora. Nastavljen je kot kaplan v Šmarju pri Ljubljani. — Nameščen je Viktor Demšar kot kaplan na Koroški Beli. Njegov prednik Alfonz Jarc je premeščen na

Rako. — Umeščen je bil kot župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami ondodni župni upravitelj Fr. Krašna. — Za župnega upravitelja župnije Sela pri Kamniku je imenovan Anton Pavlič, kaplan na Raki, ker je C. Milavec na župnijo resigniral.

Skofljski ordinariat je s 1. jan. 1930 priklopil župnije: Dol pri Ljubljani, Sv. Helena in Polhov Gradec — dekaniji ljubljanske okolice; župnijo Ihan — kamniški dekaniji; župnijo Črni vrh pa dekaniji Loka.

Smrtna kosa. Na novega leta dan se je poslovil v Dravljah pri Ljubljani vpokojeni župnik, svetnik Jožef Laznik. Pokojni zlatomašnik je dolgo časa služboval v Polhovem gradu, nato pa v Slavini. Kot upokojenec je oskrboval skoraj do zadnjega službo božjo pri Sv. Krištofu v Ljubljani. R. i. p.! — V najlepših letih je pobrala smrt Božidarja Goljevšek, mestnega kaplana v Postojni. Podlegel je influenci, star šele 26 let. Pokojni je bil vzoren duhovnik in močno glasbeno nadarjen. Vodil je cerkveno petje in namestoval tudi organista. N. p. v m.! — Dne 5. januarja je umrl Francišek Pavšič, župnik v Hotiču. Pokojni je služboval dalj časa v Polomu na Kočevskem. Šele preteklo pomlad se je preselil v Hotič, kjer ga je pa kmalu delna kap opozorila, da ne bo dolgo. Pokopali so ga v rodbinski grobnici v Dravljah pri Ljubljani. Rajni gospod je bil blaga duša. Trla ga je samota v Polomu, kjer je prosti čas porabljal tudi za pisateljevanje. Tudi nekaj lepih pesmic njegovih je natisnjenih po raznih listih. — Mir njegovi duši!

Lavantinska škofija. Za župnega upravitelja v Št. Mihelu nad Mozirjem je imenovan Anton Šparl, kaplan na Ljubnem; Ignacij Brvar, kaplan pri Sv. Benediktu v Sl. goricah je prišel za kaplana v Slivnico pri Mariboru; Stefan Bakan iz Dobrovnika v Dolnje Lendavo; Ferdinand Herman pa iz Dolnje Lendave v Dobrovnik.

Rešena. Če je redko, da kdo v cerkvi umrje, je tembolj izreden slučaj, da se to zgodi vprav na sveti dan. Pa se je le zgodilo na zadnji božič: v ljubljanski frančiškanski cerkvi se je med veliko mašo zgrudila mrtva brezposelna služkinja Berta Gabrič iz Selc nad Školjo Loko, stara 29 let. Prejšnji dan je došla iz bolnišnice. Zadelala jo je srčna kap. — Upamo, da je bila dobro pripravljena. — Enak slučaj so imeli na novega leta dan v Križevcih na Hrvaškem. V cerkev je prišel delavec Ljudevit Fluksek. Bil je pri spovedi in sv. obhajilu. Sredi maše mu je prišlo slabo. Odnegli so ga na hodnik. Ko je došel zdravnik je bil že mrtev. Zadelala ga je srčna kap.

Skupna spominska slovesnost Mariji brezmadežni Devici ob trikrat 25 letnem verskem jubileju. Piju enajstemu ob dvakrat 25 letnem mašniškem jubileju, ki je 15. decembra m. l. strnila vse ljubljanske Marijine kongregacije v mogočno cerkveno manifestacijo najprej v stolnici, zvečer pa v Unionski veliki dvorani, je bila res pravo Marijansko praznovanje. V stolnici je imel cerkveni govor pomožni škof dr. Gregor Rožman. Iz navodil zlatomašnika na papeškem prestolu, Pija XI., ki je bil in je velik prijatelj mladine, je povzel govornik zlasti misel o vladanju samega sebe, o samovzgoji, ki je potrebna vsakemu mlademu človeku, če hoče po Marijinem vzoru napredovati v kreposti, osobito v čistosti. Na tej poti mladina ne sme poznati zastoja, marveč se mora ravnati po geslu sv. Očeta: vedno višje, vedno bolje!

Blagoslov z Najsvetejšim je po odpetih litanijah podelil knezoškof dr. Jeglič. Pevskemu zboru gg. bogoslovcev je odpevala vsa zbrana Marijina družba, ki je docela napolnila prostorno stolnico sv. Nikolaja.

Večerna proslava v veliki, okusno okrašeni Unionski dvorani je bila presrčna. Pester spored se je točno izvršil. Zbranemu občinstvu, povabljenim gostom, sodalom in sodalinjam — je govoril navduševalne besede vseučiliški prof. dr. Viktor Korošec — o naši skupni Materi. Prof. dr. Grafenauer je pa v lepo zasnovanem govoru opozarjal na pomen zlatomašniškega jubileja, ki ga je doživel poglavar sv. Cerkve — papež Pij XI.

Sledila je z ljubkim nastopom prisega najmlajših: Marijinega vrtca; nato trojna poklonitev mladine Brezmadežni s petjem. (Pesnitev osred. voditelja kanonika dr. Alojzija Merharja.)

Glavni praznik: 8. XII. — in slovesnosti v drugih kongregacijah: V Metliki so se družbenice pripravile na praznik Brezmadežne s tridnevnimi duhovnimi vajami, ki jih je vodil gospod superior iz Grobelj. Ob sklepu je bilo uvrščenih 22 kandidatov pod Marijino zastavo. — Vurberg: Glavno praznovanje 8. XII. je bilo združeno obenem s proslavo 25 letnice obeh Marijinih družb. V ta namen so nam oskrbeli tridnevne duhovne vaje, in sicer za dekleta od 5.—8. dec., za fante pa od 9.—12. dec. m. l. Vodil jih je misijonar Tomaž Tavčar iz Celja. — Pri akademiji na čast Brezmadežni smo poleg slavnostnega govora in številnih deklamacij čuli in videli vprizoritev dram. slike »Marijina hči pred nebeškimi vrati«. — V teh

25 letih je bilo sprejetih v kongregacijo 448 deklet. Točasno šteje Mar. družba 147 članic. — V mladeniški družbi kaže sprejemna knjiga najvišjo zaporedno številko 286. Dejansko se udeležuje družbenega življenja 74 fantov, ki so se ob sklepu kot ena družina posvetili presv. Srcu Jez. 82 se jih je prostovoljno priglasilo za apostolstvo molitve. Upamo, da bodo prve nedelje v mesecu nudile lepe prizore ob obhajilni mizi!

Devetdnevnice. Otrok Marijin! Da ne prideš praznih rok k Mariji, ko se približa njen praznik, opravljaj vselej kratko devetdnevnicico ali vsaj tridnevnicico. — Devetdnevnica k Svečnici se prične 24. jan. — 11. febr. imamo spomin prikazovanja Marijinega v Lurdu; devetdnevnica se prične 2. februarja. — Za praznik Mar. oznanjenja (25. III.) se začni pripravljati 16. marca!

Dobre knjige.

Božji spevi. Pesmi cerkvenega leta za mešani zbor. Uredil Vinko Vodopivec. Izdala in založila goriška Mohorjeva družba. Gorica 1929. — Zbirko, ki stane s poštnino in priporočitvijo vred 48 Din, je odobril kn. nadškofijski ordinariat v Gorici.

Prireditelj pravi v uvodu: »Navodilo sv. Očeta, ki želi, »naj bi prazniki cerkvenega leta navdali vernike z notranjim veseljem ter imeli blagodejen vpliv na njih versko življenje« nam je bilo smernica pri sestavljanju pesmarice. Vsled tega se ločijo »Božji spevi« od naših ljudskih cerkvenih pesmaric zlasti v tem, da imajo vpleteno vmes tudi razlago cerkvenega leta. Pesmi, ki so v to novo

zbirko sprejete, se bodo lepo, koristno in praktično spopolnjevale z onimi v dosedanjih naših pesmaricah. Zastopani so povečini vsi znani skladatelji, najbolj seveda g. prireditelj sam. Čudimo se, da ni bil vpoštevan najboljši sedaj živeči cerkveni komponist in umetnik P. Hugolin.

Dobri Pastir. Premišljevanja in navodila za premišljevalno molitev. I. knjiga. — Opozarjamo še enkrat na to knjigo, ki je takorekoč prvenka v slovenskem nabožnem slovstvu. Slovenci radi molimo, a skušajmo se privaditi tudi premišljevalni molitvi. To sedaj ne bo težko. Kdor ima le nekoliko več časa in dobre volje, naj si oskrbi knjigo »Dobri Pastir«. Naroča se pri Ničmanu v Ljubljani.

Odgovori.

Sedem vprašanj. Vaša zadeva je precej zavožena. Zavedajte se, da izvira vsa ta skrb za dotično osebo iz neurejenega nagona in da je vse kar govorite o volji božji, zgolj nekak obliž za Vaše ravnanje, ki je v vseh točkah pogrešeno, če izvzamemo pomoč, kakršno bi morali po zahtevi krščanske ljubezni izkazati kateremukoli človeku. Prav prijateljsko svetujemo tole: To spoved, ki ste jo napisali na listek, ponovite v spovednici pred duhovnikom (kjerkoli že) in jo spopolnite z vsem, kar Vam vest očita čez ves čas, odkar ste imeli opisane težave z dotično osebo in z bratom, kajti tako sovraštvo je povsem soditi velik greh. Kar ste grešnega storili zoper sedmo zapoved, bi Vas mogla nekoliko opravičiti nevednost; drugače je pa zelo grešno. Od povračila Vas bo mati najbrž oprostila, če ji razodenete. Najbolj grešna je pa izjava: »Pomagala bom, četudi me stane zveličanje moje duše.« Kakor rečeno: Opravite dobro spoved čez ta čas ter se ravnajte po spovednikovih naročilih. — **M. K.:** Po storjenji pokori in poboljšanju ni ovire, dasi je treba dobro premisliti, če Vas Bog kliče. Molite za razsvetljenje!

Odpustki za mesec februar 1930.

1. Sobota, prva v mesecu. Bl. Viridijana. P. o.: a) vsem, ki opravijo kake pobožne vaje na čast Brezmadežni, da nekoliko zadoste za njej storjena razžaljenja in prejmejo sv. zakramente ter molijo po namenu sv. očeta; b) istim kakor 15. dan.

2. Nedelja, prva v mesecu. Svečnica. Udom rožnovenske br. trije p. o.: 1. če v bratovski kapeli molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. — P. o.: a) udom br. presv. Srca Jez; b) onim, ki nosijo škapulir. Dalje radi praznika p. o.: a) udom br. sv. R. Telesa pod pogoji kakor 6. dan; b) udom br. naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; c) udom rožnovenske br. danes ali v osmini; d) udom škapulirske br. karmelske Matere b.; e) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; f) onim, ki nosijo beli škapulir, če molijo za osvobojenje sužnjev; g) udom Marijine družbe; h) udom družbe krščanskih družin; i) udom br. sv. Družine; j) udom br. preč. Srca Mar.; k) udom br. za duše v vicah danes ali v osmini; l) udom družbe sv. Petra Klaverja kakor 25. dan; m) istim kakor 15. dan. — V. o.

4. Torek. Sv. Jožef Leoniški. P. o. istim kakor 15. dan.

5. Sreda, prva v mesecu. Sv. Peter Krstnik. P. o.: a) vsem, ki opravijo kake pobožne vaje na čast sv. Jožefu, prejmejo sv. zakramente ter molijo po namenu sv. očeta; b) istim kakor 15. dan.

6. Četrtek, prvi v mesecu. P. o. udom br. sv. R. Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župni cerkvi.

7. Petek, prvi v mesecu. P. o.: a) udom br. sv. R. Telesa kakor včeraj; b) vsem, ki prejmejo spravno sv. obhajilo, nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca Jez. in molijo po namenu sv. očeta; c) udom br. presv. Srca Jez.

8. Sobota. Sv. Janez Matski. P. o. udom br. z belim škapulirjem, če v bratovski ali župni cerkvi molijo za osvobojenje sužnjev.

15. Sobota. Bl. Andrej. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v župni cerkvi, kjer ni redovne.

19. Sreda. Sv. Konrad. P. o. istim kakor 15. dan.

22. Sobota. Sv. Marjeta Kortonska. P. o. istim kakor 15. dan.

23. Nedelja, zadnja v mesecu. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec.

24. Ponedeljek. Sv. Matija. P. o. udom družbe sv. Petra Klaverja, ako molijo za razširjenje svete vere.

Urednika: Dr. Ciril Potočnik, A. Čadež.
Izdajatelj: Ivan Rakovec.
Za Jugoslovansko tiskarno: K. Čeč.

Cena listu:

Din 20— za posamezne

Din 18— za skupne odjemalce.

Izven države stane »Bogoljub«:

v Avstriji šil. 3—

v Italiji lir 8—

v Češkoslovaški Kč 15—

v Franciji fr. 12—

v Ameriki dol. 0-50



Precizne ure

Schaffhausen Omega, Doxa itd.
dobite najceneje pri urarju

L. Vilhar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 36

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

v Ljubljani, poleg hotela UNION

Obrestovanje najugodnejše

Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI

Obrestuje hran. vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. Svoje prostore ima tik za franciškiansko cerkviijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov dinarjev.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD



NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino GRITZNER, ADLER in KAYSER za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah.

Letosim švicarski pletilni stroj

DUBIED.

Pouk v vezanju brezplačen. — Nizke cene. — Priložnostna darila.



JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika za vodo. Večletna garancija. Tudi na obroke.



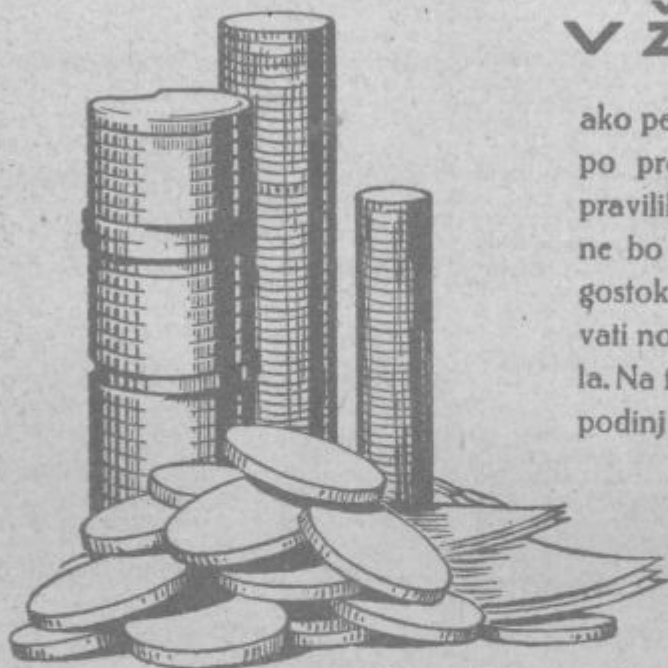
priporočā

Posteljno in
namizno perilo

A. & E. Skabernè
Ljubljana

MNOGO DENARJA

Vam ostane
v žepu,



ako perete perilo
po preizkušenih
pravilih. Nič več
ne bo treba po-
gostokrat kupo-
vati novega peri-
la. Na tisoče gos-
podinj ve, da je

Schichtov način pranja

najbolj praktična metoda na svetu. Perilo se čez noč namoči v raztopini praška za pranje „Ženska hvala“. Zjutraj se perilo nalahno izpere s Schichtovim JELEN milom, a ko se v raztopini tega mila še prekuha, oprano je brez men-canja in drgnjenja. Perilo postane belo kot sneg, ker „Ženska hvala“ in JELEN milo odnašata nesnago. Vsak oprani kos postane kot nov, a tako pranje niti najmanj ne škodi perilu.